Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

Бурят-Монголой ҮНЭН

№ 228 (6418)
НОЯБРИИН 20
ВТОРНИК
1951 он

ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, ВКП(б)-гэй Улан-Удын горкомой орган

Сэн 20 мүнгэн.

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

СОЦИАЛИСТИЧЕСКЭ НАЦАНУУДАЙ КУЛЬТУРЫН ШЭНЭ АМЖАЛТАНУУД ТЭЭШЭ

Советскэ социалистическэ байгуулалта болбол манай оронай арадуудай материальна ба духовно хүсэнүүдые үзэгдөөгүйгөөр хүгжөөн бадаруулхын тулада бүхы условинуудые бии болгоо, наукын ба культурын туйлалтануудые советскэ хүнүүдэй эдлэхэ арга олгоо.

«Манай революциин онсо шэнжэтэ шанараань юуб гэхэдэ, — гэжэ нүхэр Сталин хэлэнэ, — тэрэ хадаа арадта эрхэ сүлөөһөө гадна, мүн баһа материальна хэрэгүүдые, мүн баһа шанга шадал ай ба культурна ажабайдалай арга боломжо олгоһон байна».

Советскэ засагай жэлнүүдтэ манай Эхэ оронай бүхы арадууд Ленин — Сталинай партиин хүтэлбэреэр ябажа, социалистическэ экономико ба удхаараа социалистическэ, формоороо арадай түрүү культура байгуулгада гайхамшаг илалтануудые туйлаа. Росси дотор капитализмые унагааһанай һүүлээр, буржуазиие ба тэрэнэй националистическэ партинуудые хадаһанай һүүлээр, советскэ байгуулалтын батажаһанай һүүлээр, хуушан, буржуазна нацануудай һуури дээрэ хүгжэһэн ба бүридэһэн советскэ нацанууд ахадүү хани барисаатайгаар ажаллажа, коммунистическэ байгуулалтын зорилгонуудые амжалтатайгаар шиидхэнэ.

Коммунистическэ парти ба Советскэ правительство духовно культурые элбэг бии болгохо тухайда эсэшэ сусашагүйгөөр анхарал оролдолгоёо гаргана. Манай орон доторхи культурна дэбжэлтын эгээл гол жэшээнүүдэй нэгэнииинь хадаа литература ба искусствын бадаралта болоно. Советскэ обществын толотомо һайхан ба эли дэлгэр ажабайдалые, сталинска эриин хүнүүдэй моральна үндэр шанарые, тэдэнэй зохёон байгуулхы ажалые, арадуудай хоорондын эб найрамдалай ба хани барисаанай түлөө, бүхы дэлхэй дээрэ хүнүүдэй зол жаргалай түлөө манай арадай тэмсэлые уранһайхан образуудаар харуулжа, советскэ литература ба искусство хадаа олониитые коммунизмын үзэлөөр, советскэ патриотизмын ба интернационализмын үзэлөөр хүмүүжүүлхэ хэрэгтэнь большевистскэ партида ба Советскэ правительствода туһална.

Арадуудай сталинска хани барисаае, эрид бадаруулагша советскэ патриотизмые пропагандалга хадаа агууехэ советскэ эриин событинуудай ба хэрэгүүдэй идейнэ гүнзэгы уранһайханай образуудаар дэлгэн харуулха ёһотой манай литература ба искусствын эгээл шухала зорилгонуудай нэгэн мүн. Арадуудай хани барисаанай, мүнөө, коммунистическэ общество байгуулжа байгаа тэдэнэй ахадүүгэй ёһоор нэгэдэлгын тема олонациональна советскэ литературын гол шухала темэ болоо.

Социалистическэ нацануудай бата бэхи хани барисаан ба духовно нэгэдэлынь манай Эхэ оронай столица — Москвада СССР-эй ахадүү арадуудай литературын ба искусствын декадануудые үнгэргэлгэдэ эли тодоор харагдана. Москвада советскэ арадуудай литературын ба искусствын бэлигтэ мастернуудай творческо отчёт хэлгэ үнинэй заншал болонхой. Өөһэдынгөө культурые байгуулгада арадууд ямар амжалтануудые туйлааб, большевистскэ партиин үдэр бүриин анхарал оролдолгын ашаар бүхы союзна республикануудта наука, искусство, литература ямар ехээр һалбаржа байнаб гэжэ советскэ хүнүүд декадануудай үедэ эли тодоор харадаг гээшэ.

Мүнөө жэлдэ Москвада украинска арадай литературын ба искусствын ажал-ябуулагшад, Карело-Финскэ республикын искусствын түлөөлэгшэд творческо тоогоо хэһэн байна. Мүнөөдэр столицымнай ажалшад советскэ Узбекистанай уранзохёолшодые, артистнуудые, хүгжэмшэд ба уранзураашадые угтажа байна.

Москвада болоһон узбекскэ искусствын түрүүшын декадаһаа хойшо үнгэрһэн 14 жэл соо советскэ Узбекистанай культура шэнээ шэнэ шатада хүгжэн гараа. Энэ үе соо республика дотор арадай ажахы ба культурые хүгжөөлгэдэ гайхамшагта амжалтанууд туйлагдаа.

Узбекистанай гушан зургаан дээдэ һургуулинуудта ба хэдэн арбаад техникумуудта элдэб мэргэжэлэй специалистнуудай олон тоото кадрнууд бэлэдхэгдэжэ байна. Миллион үлүүтэй ухибүүд һургуулинуудта һурана. Оло олон библиотекэнүүд бии болгоо, 29 театр, киностуди, гүрэнэй консерватори, филармони хүдэлмэрилнэ.

Советскэ Узбекистанай уранзохёолшод ба искусствын ажал-ябуулагшад марксизм—ленинизмын идеянүүдээр, большевистскэ партиин политикаар зоригжон, һүүлэй жэлнүүдтэ шэнэ бэлигтэй зохёолнуудые бии болгоо. Тэдэнэй олониинь узбекскэ арадай ажабайдалые, промышленность, хлопок тариалга хүгжөөхын түлөө тэрэнэй тэмсэлые зүбөөр харуулна, советскэ хүнүүдэй һанал бодол ба мэдэрэлые харуулна. Ород советскэ литературын шууд нүлөөн доро бии боложо байгаа залуу узбекскэ прозын амжалтануудые тэмдэглэхэнь илангаяа баяртай байна. Узбекскэ прозын ба поэзиин хэдэн зохёолнууд дотор арадуудай хани барисаанай темэ үнэншэмэ һайнаар харуулагдана.

Узбекистанай, мүн баһа советскэ Зүүн зүгэй бүхы республикануудай экономикын ба культурын һалбаран бадаралта — советскэ байгуулалтын түгэлдэр, шэнэдхэн байгуулагша хүсэнэй эли тодо гэршэ мүн.

Үшөө 1919 ондо нүхэр Сталин иигэжэ бэшээ һэн:

«Зүүн зүгтэ советскэ засагай бата хэрэм байгуулха, Зүүн зүгэй зобожо байгаа арадуудта сүлөөрэлгын замыень гэрэлтүүлхэ социалистическэ маяк Казаньда ба Уфада, Самаркандада ба Ташкентдэ табиха гээшэ, — зорилгомнай болоно».

Мүнөө Зүүн зүгтэ социализмын маяк толоор гэралтэжэ байна, тиин тэрэ манай оронай газаа тээ холо харагдана.

Зүүн зүгтэхи советскэ республиканууд СССР-эй бүхы ахадүү республикануудтай хамта илалтата коммунистическэ байгуулалтын замаар ябажа байна.

Манай Эхэ оронай арадуудай урда байһан агууехэ зорилгонууд литература ба искусствые саашадань дэбжүүлхэ, зохёолнуудай идейнэ ба уранһайханай хэмжээе дээшэлүүлхэ эрилтэ табина. Манай уранзохёолшодой, уранзураашадай, композиторшуудай ба артистнуудай творческо амжалтануудые тэмдэглэхэтээ хамта тэдэнэй ажал-ябуулгада нилээд дутагдалнуудай бии байһан тухай мартажа болохогүй.

Һүүлэй үедэ советскэ олониитэ хадаа литературын ба искусствын хэдэн зохёолнууд дотор, литературоведческэ хүдэлмэрнүүд дотор буржуазно-националистическэ шэнжэтэй алдуунуудые, антипатриотическа үзэл бодолой үзэгдэлнүүдые элирүүлһэн байна. Арадта харша зохёолнуудые магтаһан, түүхын үнэн байдалые хазагайруулһан ушарнууд зарим газарнуудта үзэгдэһэн байна. Зарим поэдүүд ба прозаигууд эртэ урданай үеые үшөө магтадаг байһаар, мүнөөнэй удхые дунда зуунжэлнүүдэй үеын феодальна культурын үни хосорһон архаическа, хуушанай формоор харуулха һэдэлгэ гаргана, феодальна, хан ордоной искусствын заншал болоһон образуудые хэрэглэнэ. Мүн советскэ Зүүн зүгэй хэдэн композиторнууд тушаа тиигэжэ хэлэжэ болохо байна, тэдэнэр хадаа коммунистическэ общество байгуулжа байгаа советскэ хүнүүдэй оптимистическэ, баярта һанал мэдэрэлдэ таарахагүй, хуушарһан гуримуудые зохёолнууд дотороо хэрэглэнэ.

Советскэ обществын баян ба дэлгэр ажабайдал хадаа энээнише советскэ уранзохёолшодой номууд соо, уран зурагай, хүгжэмэй, театрын зохёолнууд дотор гүнзэгыгөөр, үнэн зүбөөр ба эли тодоор харуулха эрилтэ хэнэ. Советскэ Союзай героическа хүдэлмэришэн ангиин ажабайдал литературын ба искусствын мастернуудай зохёолнууд дотор үшөө мүнөө хүрэтэр бүхы талаһаа харуулагдаагүй байна.

Парти хадаа өөһэдынгөө зохёолнуудай идейнэ ба уранһайханай хэмжээе эсэшэ сусашагүйгөөр дээшэлүүлхыень, өөһэдынгөө бүхы ажал-ябуулгада советскэ байгуулалтын бата бэхи үндэһэ һуури болодог партиин политикые хүтэлбэри болгохыень литературын ба искусствын бүхы хүдэлмэрилэгшэдые уряална. Идеологическа асуудалнуудаар ВКП(б)-гэй ЦК-гэй гаргаһан түүхэтэ шиидхэбэринүүд советскэ литературын ба искусствын ажал-ябуулагшадые хүдэлмэриин дайшалхы программаар зэбсэгжүүлээ.

Советскэ литературын ба искусствын урда байһан утаа ехэ зорилгонууд хадаа творческо кадрнуудые идейнэ талаарнь хүмүүжүүлгые шангадхаха, шүүмжэлэл ба өөрыгөө шүүмжэлэл дэлгэрүүлхэ эрилтэ хэнэ, энээнгүйгөөр литература ба искусство урагшаа дабшахагүй байна.

Советскэ героическа үедэ ажаһууха ба зохёохо гээшэ зол байна. Ленин — Сталинай партяар зоригжуулагдаһан манай оронай арадууд коммунистическэ байгуулалтын асари ехэ программые угаа ехэ патриотическа дэбжэлтэтэйгээр бэелүүлжэ байна. **Бүхы социалистическэ нацанууд хэлбэришэгүй түбшэнөөр ба, ерээдүйдөө этигэнхэйгээр агууехэ зохёон байгуулгын хүдэлмэри бэелүүлжэ байна. Литературын ба искусствын хүдэлмэрилэгшэдэй арюун һайхан уялгань хадаа өөһэдынгөө мэргэжэлые эсэшэ сусашагүйгөөр дээшэлүүлэн һайжаруулха, агууехэ советскэ арадта зохихо шэнэ үндэр идейнэ уранһайханай зохёолнуудые бии болгохо хэрэг болоно.**

(«Правдын» ноябриин 17-ной түрүү бэшэгһээ.)

ССР Союзай Сэрэгэй Министрын

ПРИКАЗ

1951 оной ноябриин 18. *№ 146* *Москва город*

Нүхэд артиллеристнүүд ба артиллерийскэ промышленностиин хүдэлмэрилэгшэд!

Нүхэд солдадууд ба сержантнууд!

Нүхэд офицернүүд ба генералнууд!

Мүнөөдэр манай советскэ Эхэ орон ба тэрэнэй арми артиллериин Үдэрые һайндэрлэжэ, Советскэ Правительствын ба нүхэр Сталинай табиһан зорилгонуудые шиидхэхэ хэрэгтэ советскэ артиллеристнүүдэй ба артиллерийскэ промышленностиин хүдэлмэрилэгшэдэй туйлаһан шэнэ туйлалтануудые тэмдэглэжэ байна.

Артиллериин Үдэртэй—һайндэртэй дашарамлуулан, таанадые амаршалан, баяр хүргэнэб.

Советскэ Армиин дайшалхы хүсэ шадал бэхижүүлхэ хэрэгтэ саашадаа амжалтануудые туйлахыень артиллериин бүхы личнэ составта ба артиллерийскэ промышленностиин хүдэлмэрилэгшэдтэ хүсэнэб.

Артиллериин Үдэрэй тэмдэг болгон, захирхамнш:

Мүнөөдэр, 1951 оной ноябриин 18-да, манай Эхэ оронай столица—Москвада ба союзна республикануудай столицануудта артиллерийскэ хорин буудалгаар салют хэхэ.

Шэн зоригто советскэ артиллери мандаха болтогой!

Героическа советскэ арад ба тэрэнэй алдарта арми мандаха болтогой!

Манай түрэл Советскэ Правительство мандаха болтогой!

Манай илалтануудые зоригжуулагша ба эмхидхэгшэ—Ленин—Сталинай сэсэн мэргэн партя мандаха болтогой!

Манай вождь ба багша, гениальна полководец—агууехэ Сталинда алдар соло!

ССР Союзай Сэрэгэй Министр Советскэ Союзай Маршал
А. ВАСИЛЕВСКИЙ.

БССР-эй наука, литература ба искусствые хүгжөөхэ хэрэгтэ угаа ехэ үүргэ дүүргэжэ байдаг, В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ Белорусска гүрэнэй университедэй 30 жэлэй ой үнгэрөө. Энэ үе соо тус университет дээдэ эрдэмтэй 8 мянга шахуу мэргэжэлтэдые бэлэдхээ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: университедэй библиотекын уншалгын зал соо. Түрүү зэргэдэ—физико-математическа факультедэй студент А. Гусаков ба филологическа факультедэй студентка Н. Пугач.

ТАСС-эй фотохронико.

Артиллериин һайндэртэ зорюулагдаһан баярай заседани Москвада болоо

Советскэ арад өөрынгөө шэн зоригто хүбүүдые — сталинска артиллеристнүүдые хүндэлэн ёһолно. Хүсэн түгэлдэр советскэ артиллери хадаа фашистска добтолгын үедэ, социалистическэ гүрэниие хёрхо хурсаар хамгаалагша советскэ зэбсэгтэ хүсэнүүдэй алдарые эрбижүүлһэн байна.

Партийна, советскэ ба ниитын организацинуудай, артиллерийскэ промышленностиин хүдэлмэрилэгшэдэй түлөөлэгшэдтэй хамтадаа ССР Союзай сэрэгэй Министерствын хэһэн баярай заседани артиллериин Үдэртэ зорюулагдан, ноябриин 17-до Москвада болобо.

Генералнууд ба адмиралнууд, Советскэ Армиин ба Уһан-Сэрэгэй Флодой офицернүүд, московско предприятинуудай стахановецууд, партийна, советскэ ба ниитын организацинуудай түлөөлэгшэд, культурын ажал-ябуулагшад Советскэ Армиин Центральна театрын зал соо сугларба.

СССР-эй сэрэгэй Министр Советскэ Союзай Маршал А. М. Василевский баярай заседани нээбэ.

Нүхэр И. В. Сталин түрүүтэй ВКП(б)-гэй ЦК-гэй Политбюро нэрьемэ альгаташалган доро, Хүндэтэ Президиумдэ һунгагдаба.

Артиллериин генерал-полковник М. И. Неделин артиллериин Үдэр тухай элидхэл хэбэ.

Элидхэлшэ хадаа героическа советскэ арадай ба тэрэнэй алдарта армиин хүндэлэлдэ, манай бүхы илалтануудые зоригжуулагша ба эмхидхэгшэ — Ленин — Сталинай сэсэн мэргэн партиин хүндэлэлдэ, гениальна полководец нүхэр И. В. Сталинай хүндэлэлдэ юрөөл табиба.

Зал соо нэрьемэ, удаан замхашагүй оваци болоо.

Баярай заседанида хабаадагшад хадаа Советскэ Союзай Генералиссимус нүхэр И. В. Сталинда эльгээхэ амаршалгые угаа ехэ дэбжэлтэтэйгээр баталан абаа.

(ТАСС).

Узбекскэ литература ба искусствын декада Москвада нээгдэбэ

Ноябриин 17-до Союзуудай Байшангай Колонно зал соо узбекскэ литература ба искусствын декада нээгдэбэ.

Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй бюрогой түрүүлэгшын орлогшо профессор Го Мо-жо, Хитадай уранзохёолшодой делегаци, Вьетнамай героическа арадай түлөөлэгшэ уранзохёолшо Нгюен Каусан Тхю гэгшэ вечертэ хабаадалсаа.

Вечерые нээһэн поэт А. Сурков иигэжэ хэлээ:

— Энэ декада ородой уранзохёолшод ба Узбекистанай советскэ уранзохёолшодой хоорондохи ахадүүгэй холбоо барисаае улам бэхижүүлхэ, ородой уранзохёолшодые узбекскэ литературын зохёолнуудтай үргэнөөр танилсуулха байна.

Вечер дээрэ Узбекистанай советскэ уранзохёолшодой Союзай түрүүлэгшэ А. Уйгун үгэ хэлээ. Тэрэ хадаа советскэ засагай жэлнүүдэй туршада шэнэ, зол жаргалта ажабайдал байгуулгада узбекскэ арадай туйлаһан угаа ехэ амжалтанууд тухай хөөрэжэ үгөө.

Трехгорно мануфактурын комбинадай олон мянган гэшүүдтэй коллективэй делегаци узбекскэ айлшадые амаршалаа.

Узбекскэ поэдүүд Гафур Гулям, Зульфия, Мирмухсин гэгшэд сугларагшадта халуунаар угтагдан, зохёолнуудаа уншаа. Искусствын мастернууд ба поэдүүд-оршуулагшад агууехэ Сталинда, советскэ Узбекистанай хүгжэн һалбаралгада, бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдалай түшэг тулгуури болоһон илагдашагүй манай Эхэ орондо зорюулагдаһан узбекскэ поэдүүдэй патриотическа шүлэгүүдые уншаһан байна.

Декадада хабаадагшадай суглуулагдамал хоор арадай инструментнүүдэй оркестртэй хамта агууехэ вождь тухай дууе жабхаланта һайханаар дуулаа.

Узбекскэ литература ба искусствын ажал-ябуулагшадай творческо вечер хадаа Узбекистанай формоороо национальна, удхаараа социалистическэ культурын ургалтын шэнэ гэршэ болоһон байна.

АРАДАЙ СУДЬЯНАРТА БА АРАДАЙ ЗАСЕДАТЕЛЬНУУДТА КАНДИДАДУУДЫЕ ДЭБЖҮҮЛГЭ

Политическэ үндэр хэмжээндэ үнгэрбэ

Һунгуулиин урда тээхи суглаан Бурмонкоопсоюзай коллективтэ үнгэргэгдэбэ. Суглаанда хабаадагшад һунгуулиин хоёрдохи округһоо арадай судьяда кандидадаар дэбжүүлэгдэһэн нүхэр Сабуровагай кандидатурые халуунаар дэмжэбэ. **Арадай заседательда кандидадаар Бурмонкоопсоюзай транспортын талаар инженер Л. Н. Некрасов дэбжүүлэгдээ. Тэрэшэлэн һунгуулиин урда тээхи окружной суглаанда коллективэй эдэбхитэдһээ гурбан хүн эльгээгдэхэ оолоо.**

Ц. Колмаков.

Баргажанайхид түрүү хүнүүдээ дэбжүүлнэ

Баргажанай аймагай Ворошиловай нэрэмжэтэ хүдөө ажахын артелиин колхознигууд һайндэрэйхеэр шэмэглэгдэһэн клуб соогоо сугларжа, аймагай арадай судьяда кандидадые дэбжүүлбэ.

Колхозник Любов түрүүлэн үгэ абаад, иигэжэ хэлэбэ: бидэнэр гурбан жэлэй саада тээ арадай судьягаар Татьяна Ивановна Ярополовае һунгаа һэмди. Энэ хадаа манай этигэл найдабарииe харюулжа шадаа. Татьяна Ивановна социалистическэ хуули ёһые, ажалшадай интересые наринаар сахина. Ажалшадай гомодолнуудта ехэ анхаралтайгаар хандадаг. Би Баргажанай аймагай судьяда кандидадаар нүхэр Ярополовае дэбжүүлхые дурадханаб гэбэ.

Ярополовагай кандидатурые колхознигууд бултадаа халуунаар дэмжэбэ.

Усть-Баргажанай загаһанай комбинадай хүдэлмэришэдэй ба албахаагшадай коллектив арадай судьяда кандидадаар Татьяна Ивановна Ярополовае нэгэн һаналаар дэбжүүлээ. Тэрэшэлэн арадай заседательнуудта кандидадуудаар консервнэ цехын эрхим мастер Федор Абрамович Ярош ба комбинадай управлениин хүдэлмэрилэгшэ Нина Алексеевна Вульфович гэгшэдые дэбжүүлһэн байна.

Байрын гэрнүүдые худалдан абахын тула үгтэхэ хүнгэлэлтэнүүд

Байрын индивидуальна гэрнүүдые барихынь тула ажалшадта жэл бүри ехэхэн хэмжээнэй урьһаламжа үгэхэһөө гадна, коммунальна банкнууд болбол худалдахын тула байрын гэрнүүдые бариха хэрэгтэ зорюулан, предприятинууд болон эмхи зургаануудта кредидүүдые үгэдэг байна. Тиигэжэ хэдэн мянгаад хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшад байрын гэрнүүдые өөһэдтөө абаа. Байрын бэлэн гэрэй үнэнь тэрээнэй ажаһуудалай талмай, комнатонуудай тоо гэхэ мэтэһээ дулдыдан 10-һаа 30 мянга хүрэтэр түхэригэй үнэтэй байдаг.

Предприятинуудай ба эмхи зургаануудай барюулһан байрын гэрнүүдые худалдан абахын тула хүнгэлэлтэнүүд мүнөө тогтоогдоо. Урдань гэрнүүд бэлэн мүнгөөр гү, али хаа-яа хоёр-гурбан жэлэй туршада һубарюулжа түлэхөөр худалдагдадаг байгаа. Мүнөө гэрэй үные арбан жэл хүрэтэр болзор соо һубарюулжа түлэхэ журам тогтоогдоо.

Энээнэй урда тээ хүдэлмэришэд ба албахаагшад гэр худалдан абахын тула договор баталхэ зуураа, гэрэй үнын 20 процентые тэрэ доронь түлэдэг байһан юм. Мүнөө тэрэ түлбэриин хэмжээ 10 процент хүрэтэрөө доошолуулагдаа.

Орденууд ба медальнууд барюулагдаба

БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ нүхэр Лобсанов һургуулинуудта олон жэлдэ оролдосотой һайнаар хүдэлмэрилһэнэй түлөө шагнагдаһан Иволгын аймагай Краснояровска долоонжэлэй һургуулиин багша П. Г. Янгутовто СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй үмэнэһөө Ажалай Улаан тугай орден барюулба.

Зүүн Сибириин түмэр замай Мысовско дистанциин бригадир В. А. Зыковтэ Ажалай Улаан тугай орден, Мухаршэбэрэй аймагай Сутайн сельпогой правлениин түрүүлэгшэ А. Е. Кобылкинада, Улан-Удын паровозно депогой кочегар С. С. Лабзо ба бусадта «Ажалдаа шалгарһанай түлөө» медальнууд барюулагдаа.

Мүрысөөн үргэдэнэ

Кяхтын городой № 2 автотранспортна конторын шофёрнууд, механигууд, слесарьнүүд үндэр бүтээсэтэйгээр ажаллана. Тэрэнэй ашаар ашаа шэрэхэ жэлэйнгээ түсэб тус контора хоёр һара 5 үдэрөөр урид дүүргээ.

Эндэ шофёрнууд-стахановецууд улам олошорно. Шофёр-стахановец Н. Чумаков 23 үдэр соо 4 һарын даалгабари дүүргээ. Тиихэдэ шофёрнууд Ф. Васильев, Н. Семёнов, А. Чиковянский гэгшэд хоёрзуутан болонхой.

С. Зодбоев.

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

Агитатор Батуев

Загустайн дунда һургуулиин олохон багшанар Сталинэй нэрэмжэтэ хүдөө ажахын артелиин колхознигуудай дунда агитационно-ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулгада эдэбхитэйгээр хабаадалсана. Партийна эхин организациин секретарь нүхэр Е. Бадмажапова, тэрэнэй орлогшо нүхэр Д. Очиров гэгшэд агитаторнуудай хүдэлмэрине ударидана. Тэдэнэр агитаторнуудтай семинарнуудые хаһа саг соонь үнгэргэжэ, тэдээн дээрэ теоретическэ асуудалнуудые зүбшэн хэлсэхэ, агитаторнуудай хүдэлмэриингөө дүй дүршэл халан абалсаха ябадал хангадаг байна.

Политическэ агитаци ябуулгада коммунист Дагба Санжиевич Батуев эдэбхитэйгээр хабаадана. Тэрэнэй даажа байһан участогта 12 айл ороно. Тэрэ хадаа үдэшэндөө колхознигуудые нүхэр Будажаповай гэртэ суглуулжа хөөрэлдөө хэдэг байна.

Колхозник Содном Будажаповай гэр 3 ехэ комнатотой, тэндэ зарим үдэшэ 25—26 колхознигууд сугларжа, агитатор Дагба Батуевай һонирхолтой хөөрэлдөө шагнадаг заншалтай. Нүхэр Батуев наһажаал ба залуу колхознигуудтай элдэб олон темэнүүдээр хөөрэлдөө үнгэргэдэг юм.

Дагба Батуев болбол эб найрамдалай талаа баригшадай республиканска конференциин хүдэлмэриин дүн тухай түрүүшынгээ хөөрэлдөө үнгэргөө һэн. Тиихэ үедэ Эб найрамдалай Пакт баталуулха тухай Хандалгада гар табилгын кампани һаяхан эхилээд байгаа. Тиимэһээ нүхэр Батуевай энэ хөөрэлдөөн колхознигуудые тон ехээр һонирхуулаа. Юуб гэхэдэ, эб найрамдал бэхижүүлхын ба дайн үүдхэгшэдые элишэлхын түлөө хүдэлөөн хадаа советскэ хүнүүдэй халуун хүсэл эрмэлзэлгэ болоно бшуу.

Суглараагшад энэ темээр дахин хөөрэлдөө хэхыень агитаторые гуйһан байгаа. Хожомынь Дагба Батуев «Советскэ агуу ехэ гүрэн — эб найрамдалай түшэг мүн» гэһэн темээр хөөрэлдөө үнгэргөө.

Агитатор болбол колхознигуудые корейскэ фронт дээрэхи байдалтай хододоо танилсуулдаг. Колхознигууд агитаторто олон асуудал табидаг байна. Үбгэн колхозник Цыбикдоржи Дондоков уласхоорондын байдалые ехэ һонирходог. Содном Будажаповые ажахын байгуулалтын асуудалнууд хододоо һонирхуулдаг. Тэрэ хадаа хони олоор үсхэбэрилгэ тухай, тэрээнэй түлөө колхозуудта үгтэдэг хүнгэлэлтэнүүд тухай тодорхойгоор мэдэхые хүсэдэг.

Һүүлэй үедэ агитатор болбол арадай сүүдүүдые һунгалга тухай хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэжэ байна. Коммунист Дагба Санжиевич Батуев агитаци хэхэдээ харуулан ойлгуулха зүйлнүүдые ехээр хэрэглэнэ. Тэрэ хадаа уран зуралгаар заадаг багша туладаа Сэлэнгын аймагай Загустайн уншалгын байшангые гоё һайханаар шэмэглээ. Мүн тон ехэ полотно дээрэ коммунизмын агуу ехэ барилгануудые харуулһан зураг зуража, һургуулиингаа байшан соо үлгөө.

О. Чимитов.

Мухаршэбэрэй аймагай Гашейн МТС-эй залуу комбайнер Федор Вдовин мүнөө жэлдэ комбайнаа нэгэшье эбдэнгүй, һаадгүйгөөр хүдэлмэрилөө. Хуряалгын сезон соо 250 гектар таряа хуряаха даабаритай аад, нүхэр Вдовин 600 гектар хуряаха уялга абаһан байгаа. Өөрынгөө үгые нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэжэ, самоходно комбайнаар сезон соо 660 гектар таряа хуряаһан байха юм. Мүнөө нүхэр Вдовиной комбайн Сталинай нэрэмжэтэ колхоздо таряа сохижо байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: комбайнер Федор Вдовин комбайнайнгаа контрольно приборнуудые шалгажа байна.

Ф. Моренецын фото.

Материал ехээр алмана

Түүхэй эдүүдые болон материалнуудые алмажа, тэрээгээрээ нэмэлтэ продукци үйлэдбэрилхэ гэһэн патриотическа хүдэлөөн ПВЗ-гэй цехүүдтэ үргэдэжэ байна. Үнгэрһэн гурбан квартал соо тус заводой коллектив 1551 тонно хара металл, 30 тонно үнгэтэ металл арбилаа.

Энэ патриотическа хүдэлөөндэ заводой хүдэлмэришэд ба инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй эдэбхитэйгээр хабаадаһанайнь эсэстэ иимэ амжалта туйлагдаа. Булад шудхалгын цехын коллектив шэнэ техникэ амжалтатайгаар ашаглан, 220 тонно металл арбилаа.

Мүн хушалгын хуушарһан түмэр хэрэглэжэ, 20 гаран тонно шэнэ түмэр алмаһан байна. Заводой бүхы цехүүд энэ хүдэлөөндэ хабаадана. Түүхэй эдүүдые болон материалнуудые алмахын түлөө дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөнэй ябаса дундуур булад-шудхалгын цех—330 тонно, кузнечнэ цех — 200 тонно, вагоно-механическа цех — 38 тонно металл арбилба.

Тус коллектив алмагдаһан материалнуудаараа һара бүри нэгэ паровоз заһабарилдаг болоо.

Н. Фёдоров.

Модошодой амжалта

Модо бэлэдхэхэ сезонно түсэбөө энэ оной ноябриин 20 хүрэтэр сүм дүүргэхэ, тиигээд 200 кубометр барилгын модо түсэбһөө гадуур бэлэдхэхэ уялга абаһан Сэлэнгын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ хүдөө ажахын артелиин модошод-сезоннигууд (бригадирынь нүхэр Баторов) хэлэһэн үгэдөө хүрэжэ байна. Тэдэнэр модо отолхо сезонно түсэбөө 70 гаран процент дүүргэжэ, Агуу ехэ Октябриин 34 жэлэй ойе угтаа.

Модо отологшод Д. Малофеев, И. Рябов, А. Гурьян болон бусад нэгэ хахад ба хоёр нормо дүүргэнэ.

К. Григорьев.

Һайнаар хүдэлмэрилдэг болобо

Хэжэнгын аймагай центртэхи столово (даагшань коммунист нүхэр Цыденжап Аздаев) энээнэй урда тээ обор нобшоор хүдэлмэрилдэг байһанаа, дутагдалнуудаа усадхажа, мүнөө нилээд һайнаар хүдэлмэрилдэг болобо. Столовоёо шэнэ хашаагаар хүреэлээ. Эдеэ хоолой зүйлнүүдые хадагалха шэнэ амбар, холодильник, подвал, овощехранилищи бараа.

Столовын коллектив Октябриин урда тээхи социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлэн, эд бараанай эрьесын 10 һарын түсэбые болзорһоонь урид, 132 процент дүүргээ.

Столовын хүдэлмэрилэгшэд нүхэд Ве Лян-тян, М. Нифонтова ба бусад оролдосотой ажалаараа ажалшадай дунда хүндэтэй болонхой.

Мүнөө тус столово үбэлдэ хүсэд бэлэн болоо. Эндэ ариг сэбэрые һайнаар сахина, официанткануудынь хүн зондо культурнаар хандана.

Д. Доржиев.

Һунгуулиин Дүримтэй танилсуулна

Арадай сүүдүүдтэ һунгаха һунгалтануудай бэлэдхэлэй эхилһэнһээ хойшо Бурят-Монголой гүрэнэй педагогическа институдай студентнүүд-комсомолецууд һунгагшадай дунда агитационно хүдэлмэри ябуулгада эдэбхитэйгээр хабаадалсана.

50 гаран комсомолецууд участогуудта гаража, һунгагшадай дунда ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулдаг байна. Тэдэнэр хадаа коммунизмын агуу ехэ барилганууд тухай, орон доторхи ба гадаадын һонинууд тухай, советскэ сүүд тухай, арадай сүүдүүдтэ һунгаха һунгалтанууд тухай Дүрим тушаа хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэнэ.

Эрхим агитаторнууд Калашникова, Бабкинова, Иванова, Покидова, Арбадоева гэгшэд һунгагшадай дунда ехэ хүндэтэй. Тэдэнэр хадаа участогта гарахынгаа урда тээ хөөрэлдөө хэлгэдээ наринаар бэлэдхэдэг, харуулан ойлгуулха зүйлнүүдые хэрэглэдэг байха юм.

Партийна организаци хадаа агитаторнуудай хүдэлмэрине хододоо хүтэлбэрилжэ байдаг. Тэдэнтэй семинар үнгэргэдэг, консультаци хэдэг. Инструктивна занятинууд дээрэ хөөрэлдөөнэй темэ һайнаар зүбшэн хэлсэгдэнэ. Агитатор бүхэндэ литература дурадхаһан список үгтэдэг юм.

Б. Шойнжуров.

Малшадай дунда агитационно хүдэлмэри ябуулагданагүй

Закаменай аймагай Хамнейскэ сельсоведэй Сталинай нэрэмжэтэ томодхогдоһон колхозой малшадай дунда агитационно-ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулагданагүй. Малажалай фермэнүүд дээрэ нэгэшье улаан булан эмхидхэгдээгүй, элдэб һонин асуудалнуудаар хөөрэлдөөнүүд үнгэргэгдэнэгүй, дайшалхы хуудаһануудшье гаргагданагүй. Мүн үни удаанай киношье харуулагдахаяа болишонхой.

Тус колхозой партбюрогой секретарь нүхэр Викулин болбол малажалай фермэнүүд дээрэ улаан булангуудые эмхидхэжэ, тэндэ агитационно-ойлгууламжын хүдэлмэри үргэнөөр дэлгэрүүлхэ тухай анхарнагүй. Холын фермэнүүдтэ 100 гаран колхознигуудай ажаллажа байдагшье һаань, нүхэр Викулин энэ жэлэй март һараһаа хойшо колхозойнгоо малажалай холын фермэнүүдтэ оройдоо ошоогүй байха юм.

Малшадай дунда ойлгууламжын хүдэлмэриин ябуулагдадаггүй байһан ушар хадаа мал үсхэбэрилгынгөө түсэбые тус колхозой хангалтагүйгөөр дүүргэжэ байһан шалтагаануудай нэгэниинь болоно. Энэ колхоз малажалые үсхэбэрилхэ гүрэнэйнгөө түсэбые адуу морёор — 90,5 процент, эбэртэ бодо малаар—69 процент, хони ямаадаар—89 процент, гахайгаар—61 процент, тахяагаар—29 процент дүүргэһэн байха юм. Тэрэшэлэн орооной кампанишье ехэ хангалтагүйгөөр үнгэргэгдэһэн байна.

«1951—1955 онуудай туршада республикын колхозуудта хонин ажал хүгжөөхэ ба иооһо ехээр бэлэдхэхэ хэмжээнүүд тухай» БМАССР-эй Министрнүүдэй Соведэй ба ВКП(б)-гэй обкомой бюрогой тогтоолтой хонишодые гүнзэгыгөөр танилсуулха тухай агитационно хүдэлмэри мүн һулаар ябуулагдана.

Б. Шоёнов.

Бидэндэ туһаламжа хэрэгтэй

Культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудые үбэлдэ бэлэдхэлгын тон ехэ удхашанартай байһаниие мэдэржэ, өөһэдынгөө уншалгын байшангые үбэлдэ муу бэшээр бэлэдхээбди. Сүлөөтэй сагаа колхознигуудай культурнаар үнгэргэхэ арга боломжо манайда бүрин бии. Манай уншалгын байшангай дэргэдэ дуунай, зүжэгэй, литературна, шатарай болон бусад кружогууд хүдэлмэрилдэг болоо. Колхозоймнай малажалай гурбан фермэнүүдтэ улаан булангууд эмхидхэгдэжэ, болбосон түхэлтэй болгогдоо. Тэндэ колхознигууд уранһайханай номуудые, газетэ ба журналнуудые ходо уншажа байдаг.

Багша нүхэр Шидеев, участково зоотехник нүхэр Игумнов гэгшэд колхознигуудай дунда культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэри һайнаар ябуулхаһаа гадна, нютагайнгаа албахаагшадые уранһайханай самодеятельностиин кружогуудта эдэбхитэйгээр хабаадуулна.

Зарим тэды амжалтанууд туйлагдабашье, манай ажал-ябуулгада нилээд бэрхэшээлнүүд тохёолдоно. БМАССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудай хэрэгүүдые эрхилхэ Управлени манай байшанда национальна хэдэн хуурнуудые үгэһэн байгаа. Зүгөөр, тэдэ хуурнуудаар наадажа шадаха мэргэжэлтэд манайда үгы юм. Теэд тэрээндэ һураха гэхэдэ, заабари дүрим байдаггүй. Тэрэшэлэн бурят-монгол хэлэн дээрэ гараһан пьесэнүүдээр тон дутамаг, мүн бурят-монгол шэнэ дуунуудаар ехэ хомор байнабди. Арадай творчествын республиканска байшангай методическа кабинет информационно бюллетень гаргадаг байхадаа, хүдөөгэй культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудта ехэхэн туһаламжа үзүүлдэг һэн, теэд мүнөө тиимэ бюллетень гаргагдахаяа болишоо.

Дээрэ дурсагдагша асуудалнуудаар бидэндэ шухала туһаламжа үзүүлхэ бэзэ гэжэ культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудай хэрэгүүдые эрхилхэ республиканска Управленидэ найданабди.

Б. Гомбоев, Кударын аймагай Алтайн сомоной уншалгын байшангые даагша.

Триест тухай асуудалаар США-гэй, Великобританиин ба Франциин Правительствонуудта Советскэ Правительствын эльгээһэн нотонууд

Энэ оной ноябриин 17-до СССР-эй Гадаадын Хэрэгүүдэй Министрын Орлогшо А. А. Громыко Триест гэжэ Сүлөөтэ Территори тухай асуудалаар нотонуудые Великобританиин Посол г-н Гаскойндо, Франциин Посол г-н Шатеньодо ба США-гэй хэрэгүүдые эрхилхэ Этигэмжэтэ г-н Каммингда барюулаа.

США-гэй Правительствода эльгээгдэһэн нотын текстнь доро толилогдобо.

«Баруун гүрэнүүдэй хуулита түлөөлэгшэдэй хэһэн мэдүүлгэнүүд һүүлэй үедэ хэдэ хэдэн оронуудай хэблэлдэ тунхаглагдаа, тэдээн дээрэһээ мэдэхэдэ, мүнөө США-гэй, Великобританиин ба Франциин Правительствонууд Итальянска ба Югославска Правительствонуудай хабаадалгатайгаар Триест гэжэ Сүлөөтэ Территориие Италиин ба Югославиин хоорондо хубаахаар бэлэдхэжэ байна.

Энээнгэй дашарамдуулан Советскэ Правительство иигэжэ мэдүүлхые шухалада тоолоно.

Триест гэжэ Сүлөөтэ Территориие хубааха тухай США-гэй, Великобританиин ба Франциин Правительствонуудай үгэсэлгэ хадаа Италитай баталһан Эбэй Договорые эбдэхэ политикын үргэлжэлэл болоно, тус политикые энэ Договорой хүсэндөө ороһонһоо хойшохи дүрбэн жэлэй турша соо тэдэ Правительствонууд ябуулжа байна.

Италитай баталһан Эбэй Договорой хараалһан ёһоор, Триест гэжэ Сүлөөтэ Территори нейтральна гэжэ соносхогдохо, сэрэгэй байдалһаа болюулагдаха ба Триест гэжэ Сүлөөтэ Территориин Сагзуурын ёһо журам тухай Дүримтэй, Саг үргэлжын Статудтай зохилдуулагдан захиргаалагдаха ёһотой байһаниинь элитэ, энэнь тэндэхи хүн зондо демократическа эрхэнүүдые ба гол сүлөөнүүдые олгохоор найдуулһан байха юм. Аюулгүйн Совет Триест гэжэ Сүлөөтэ Территориин Губернаторые томилхо, тэрэнэй һүүлээр тус Территориин Сагзуурын Правительственна Совет эмхидхэгдэхэ, Учредительнэ Суглаан зарлагдаха ба Конституци зохёогдохо гэжэ Договороор хараалагдаһан байна. Тэрэшэлэн Губернаторые томилһон үдэрһөө хойшо 135 хоногой үнгэрхэдэнь гадаадын бүхы сэрэгүүд Сүлөөтэ Территориһоо гаргагдаха ёһотой гэжэ Эбэй Договор мүн лэ тодорхойлно.

«Саг үргэлжын Статудай проект соо хараалагдаһан условинуудтай зохилдуулан Триест гэжэ Сүлөөтэ Территориин Губернаторые шадаалһаа богони болзор соо һунгаха ябадал хангахын тулада, Эбэй Договорой хүсэндөө орохотой нэгэн хамта Губернаторые томилолго Аюулгүй Соведээр баталагдаха ябадал хангахын тулада шадагдаха бүхы хэмжээнүүдые абаха» тухай хэлсээн США-гэй, Великобританиин, Франциин ба Советскэ Союзай Правительствонуудай хоорондо, Эбэй Договорой баталагдахаһаа урид туйлагдаһан юм. Тиимэ болохолоороо США-гэй, Великобританиин, Франциин ба СССР-эй Правительствонуудай даажа абаһан, мүн Гадаадын Хэрэгүүдэй Министрнүүдэй Соведэй 1946 оной декабриин 12-ой Протокол соо бэшэгдэһэн уялгын ёһоор, Триест гэжэ Сүлөөтэ Территориин Губернатор хадаа Италитай баталагдаһан Эбэй Договорой хүсэндөө орохо саг хүрэтэр, ондоогоор хэлэбэл 1947 оной сентябриин 15 хүрэтэр томилогдохо ёһотой байгаа.

Гэбэшье договорно уялгануудаа США-гэй, Великобританиин ба Франциин Правительствонуудай бүдүүлигээр эбдэһэнһээ шалтагаалан, эдэ бүхы тогтоолнууд мүнөө хүрэтэр дүүргэгдээгүй байна гэбэл: Триест гэжэ Сүлөөтэ Территориин Губернатор үшөөл томилогдоодүй; Сагзуурын Правительственна Совет байгуулагдаадүй; Эбэй Договорой ёһоор хараалагдаһан Триест гэжэ Сүлөөтэ Территориин Сагзуурын ёһо журам тухай Дүрим, тэрэшэлэн Саг үргэлжын Статут хүсэндөө оруулагдаадүй; Эбэй Договорой үндэһөөр бүри 1948 оной январьда Триест гэжэ Сүлөөтэ Территориһоо гаргагдаад байха ёһотой гадаадын сэрэгүүд мүнөө хүрэтэр энэ территори дээрэ хуулибусаар байжа байна.

Эбэй Договорой ёһоор, энэ Территори тушаа Договорой эдэ бүхы тогтоолнуудые бэелүүлгэ Триест гэжэ Сүлөөтэ Территориин Губернаторые томилолготой холбоотой байна, теэд США-гэй, Великобританиин ба Франциин Правительствонууд губернаторые томилолгодо 4 жэлэй турша соо һаад хэбэ, тиин Эбэй Договортой зохилдуулан Триест гэжэ Сүлөөтэ Территориие зохёон байгуулха ябадал таһалдуулжа байна. 1947 онһоо хойшо эдэ Правительствонууд Губернаторай тушаалда Советскэ Правительствын дурадхаһан бүхы кандидатурануудые ямаршье үндэһэ баримтагүйгөөр хододоо буруушаадаг байгаа. США-гэй, Великобританиин ба Франциин Правительствонууд хадаа Аюулгүйн Соведтэ эдэ гурбан гүрэнэй дэбжүүлһэн кандидадуудые тус тушаалда томилхо гэжэ Советскэ Правительствын зүбшөөрһэн ушарнуудта, элдэб шалтагаан дурдан, Губернаторые томилхо ябадалда һаад хэдэг байна.

Договорно уялгануудаа США-гэй, Великобританиин ба Франциин Правительствонуудай иимэ бүдүүлигээр эбдэһэнһээ шалтагаалан, Триест гэжэ Сүлөөтэ Территориин хүн зон Италитай баталһан эбэй договороор эдээндэ найдуулагдаһан эрхэнүүдые эдлэхэ аргатай болоодүй байһаар. Хүн зониинь өөрынгөө Территориие хүтэлбэрилгэдэ хабааданагүй, юундэб гэбэл, Учредительнэ Суглаан зарлагдаагүй, Триест гэжэ Сүлөөтэ Территориин Конституци баталан абтаагүй байна. Өөһэдынгөө эзэмдэһэн зононуудта терророй ба полицейскэ хорото аашын ёһо журам тогтооһон англо-американска ба югославска сэрэгэй засагаархид тус Территориие мүнөө хүрэтэр хуулибусаар захиргаалжа байна. Триест гэжэ Сүлөөтэ Территориин Саг үргэлжын Статудаар хараалагдаһан, хүнэй эрхэнүүд ба үндэһэн сүлөөнүүд англо-американска сэрэгүүдэй эзэмдэһэн А зоно дотор, мүн югославска сэрэгүүдэй эзэмдэһэн Б зоно дотор бүдүүлигээр эбдэгдэнэ. Демократическа организацинууд ба демократическа ажал-ябуулагшад хэһээлгэнүүдтэ, мүрдэлгэнүүдтэ оруулагдана, гэхэ зуура фашистска этэгээдүүд тэрэ тоодо Триестдэ хоргодохо газар олоһон немецкэ фашистнууд бүрин сүлөөдэ байна, антидемократическа ябуулгаяа хэһээлтэгүйгөөр хэнэ.

США-гэй ба Великобританиин Правительствонууд хадаа Триест гэжэ Сүлөөтэ Территориие хуулибусаар эзэмдэһэн ябадалаа Триестын районие агрессивнэ түсэбүүдтэ шухала үүргэ дүүргэхэ өөрынгөө сэрэгэй ба уһан-сэрэгэй база болгохын тула хэрэглээ. Сэрэгэй аэродромууд, складууд, казарманууд, Италиин, Австриин ба Югославиин харгынуудые холбохо стратегическа замууд Триестын райондо эршэмтэйгээр баригдажа байна, танкова ба авиационно томо соединенинүүдэй хабаадалгатай сэрэгэй ехэ маневрнүүд хэгдэнэ. Триестын портдо английска ба американска сэрэгэй олон суднонууд хододоо байрална. Триест гэжэ Сүлөөтэ Территориин экономическа бүхы ажабайдалынь эзэмдэлгын засагаархидаар Атлантическа блогой агрессивнэ зорилгонуудта ашаглагдана. Сэрэгэй үйлэдбэриие ба эзэмдэлгын сэрэгүүдые хангалгатай холбоотой предприятинууд лэ бүрин хүсөөрөө хүдэлмэрилнэ, гэхэ зуура Сүлөөтэ Территориин экономико бүхы дээрээ муудан унаха байдалда оронхой.

Италитай баталһан Эбэй Договор соо Триест гэжэ Сүлөөтэ Территори тушаа тогтоолнуудай дүүргэгдээгүйн түлөө харюусалгые дааха байһан тухайдань США-гэй Правительствын, тэрэшэлэн Великобританиин ба Франциин Правительствонуудай анхаралые Советскэ Правительство өөрынгөө 1950 оной апрелиин 20-ной ба июлиин 8-ай нотонууд соо хандуулһан юм. Гэбэшье, баримтанууд дээрэһээ харахада, Триестдэхи байдал хубилаагүй байна. Тэрээнһээ гадна, Триест гэжэ Сүлөөтэ Территориие Италиин ба Югославиин хоорондо хубаахаар бэлэдхэхэдээ, США-гэй, Великобританиин ба Франциин Правительствонууд Эбэй Договороор даажа абаһан уялгануудтаа таарахагүй шэнэ алхамуудые хэжэ байна.

Триест гэжэ Сүлөөтэ Территориие Италиин ба Югославиин хоорондо хубаахын тула мүнөө Итальянска ба Югославска Правительствонуудай хабаадалгатайгаар США-гэй, Великобританиин ба Франциин Правительствонуудай хэжэ байһан бэлэдхэл хадаа Триест гэжэ Сүлөөтэ Территориин газар дайда, хүн зон ба материальна ресурснуудые Хойто-атлантическа союзай сэрэгэй түсэбүүдтэ тааруулан хабаадуулха, Триестын районие США-гэй ба Великобританиин сэрэгэй, уһан-сэрэгэй саг үргэлжын база болгон бэхижүүлхэ гэһэн зорилготой. Дурсагдаһан оронуудай хуулита хэдэ хэдэн түлөөлэгшэдэй мэдүүлгэнүүдынь Триест гэжэ Сүлөөтэ Территориие хубааха гэһэн түсэбэй бии байһан тухайда гэршэлнэ. Жэшээлхэдэ, Триест тухай асуудал хадаа «баруунай обороно» гэдэгэй зорилгонуудһаа эшэтэйгээр шиидхэгдэхэ ёһотой гэжэ Италиин премьер-министр г-н де Гаспери энэ оной октябриин 5-да парламент дээрэ мэдүүлһэн байха юм. Хэблэлэй мэдээсэлнүүдһээ харахада, Триест гэжэ Сүлөөтэ Территориие хубаалгада американска генерал Эйзенхауэрэй командовани доро байдаг Атлантическа блогой нэгэдхэгдэмэл зэбсэгтэ хүсэнүүдэй «урда флангые бэхижүүлхэ зорилгонуудтай сэхэ холбогдоно. Энэ ушарта, мүн онһоо доошье иимэ ушарнуудта өөрынгөө хамгаалга гэһэн дурдалгануудаар США-гэй, Великобританиин ба Франциин Правительствонуудай агрессивнэ түсэбүүдые далдалхын тулада лэ хэгдэнэ.

Триест гэжэ Сүлөөтэ Территориие хубааха ябадал Европодо эб найрамдал ба аюулгүй байдал сахиха зорилгонуудта таарахагүй байна, энэ Территориин хүн зоной интересүүдтэ зүришэнэ, Триест гэжэ Сүлөөтэ Территориин Саг үргэлжын Статут дотор хараалагдаһан демократическа эрхэнүүдые эдлэхэ арга боломжоһоонь тэдэ хүн зониие хаһана. Тус Территориие хубааха ябадал Европын энэ районда шэнэ бэрхэшээлнүүдые үүдхэнэ, ушарынь тиимэ хубаалга хэхэ түсэбүүд Европодо эб найрамдал бэхижүүлхэ зорилгонуудта оройдоо хамаадаагүй интересүүдһээ үндэһэтэй байна.

Дээрэ дурсагдаһаниие үндэһэ болгон, Советскэ Правительство хадаа Триест гэжэ Сүлөөтэ Территори тушаа өөрынгөө уялгануудые США-гэй, Великобританиин ба Франциин Правительствонуудай дүүргэхыень дахинаа шухалашалан эринэ. Триест гэжэ Сүлөөтэ Территориин Саг үргэлжын Стадудые хүсэндэнь оруулха ба хожомынь гадаадын бүхы сэрэгүүдые энэ Территориһоо гаргуулха, Триестдэхи англо-американска сэрэгэй ба уһан-сэрэгэй хуулибуса базые усадхаха хэмжээ Аюулгүйн Соведэй дары абахыень Советскэ Правительство шухалада тоолоно.

Триест гэжэ Сүлөөтэ Территориин Губернаторые томилхо хэмжээ Аюулгүйн Совет дары абаха ёһотой гэжэ Советскэ Правительство дурадхана, энэнь Италитай баталһан Эбэй Договор соохи Триест тухай тогтоолнуудые дүүргэхэ хэрэгтэ түрүүшын алхам болохо байна»,

Иимэ нотонууд Великобританиин ба Франциин посолнуудта нэгэндөө барюулагдаа.

Дурсагдаһан нотонуудые өөһэдынгөө Правительствонуудай дээндэ хүргэхэбди гэжэ г. г. Гаскойн, Шатеньо ба Камминг гэгшэд мэдээсэбэ.

Нютаг бүриин һонинууд

◆ Арменидэ уранһайханай самодеятельностиин республиканска харалга эхилээ. Харалгын нэгэдэхи ба хоёрдохи турнуудта илаһан самодеятельнэ эрхим коллективүүдэй түгэсхэлэй концертнүүд декабриин эсэстэ. Ереванда болохо байна.

◆ Молдавиин механизаторнууд жэлэй эхинһээ хойшо полевой хүдэлмэринүүд дээрэ хахад миллион шахуу килограмм горючи алмаһан байна. Алмагдаһан нефтепродуктнуудаар колхозуудай 20 мянга шахуу гектар газар хахалагдаа.

◆ Полесскэ областиин бүхы колхозуудта малажалай 4—4 фермэнүүд байгуулагданхай. 1946 онойхитой сасуулхада эбэртэ бодо малай тоо 3,6 дахин, гахайн — 17 дахин, хонид ба ямаанай—5 дахин олошорһон байна.

◆ Сталинай нэрэмжэтэ Самгорско уһадууриин системые барилгада зорюулһан Грузиин уранзураашадай зурагуудай выставкэ Тбилисидэ нээгдэбэ.

◆ Киевскэ механическа заводой хүдэлмэришэд, инженернүүд ба технигүүдтэ зорюулагдаһан Киевтэ хүдэлмэришэдэй культурын университет нээгдэбэ. Жэлэй эсэс хүрэтэр тэндэ арбан лекци-концерт болохо байна.

◆ Усть-Каменогорск шадар медицинскэ городок түргэн методээр баригдажа байна. Табин мянган квадратна метр талмайе эмнэлгын хэдэн отделенинүүдэй корпусууд эзэлхэ юм. Барилгада арбан хоёр миллион тухэриг һомологдонхой.

…алажал хүгжөөхэ …ээ үлүүлэн дүүргэһэн …лхозууд шагнагдаба

…Союзай Министрнүүдэй Со… 1949 оной октябрийн 31-нэй …той зохилдуулан, СССР-эй …ажахын Министр нүхэр Бе… …в нийтын малажал хүг…, тэжээл бэлэдхэлгэдэ …а туйлаһанай түлөө 1951 …түрүүшын хахад жэлэй дүн… Советскэ Союзай республика… областьнуудай болон хизаарну… …он түрүү колхозуудые «По… …гэжэ хүгэн автомашинэнүүд… «ГАЗ—51» гэжэ ашаанай ав…инануудаар, мотоциклнуу… шагнаба.

…оной түрүүшын хахад жэл …лажал хүгжөөхэ гүрэнэй тү…үлэн дүүргэлгэдэ эрхим ам…уудые туйлаһан Бурят-Мон… АССР-эй 7 колхозуудые …эй худөө ажахын Министр …эн ашаанай автомашина…р, мотоциклнуудаар шагнаа. …ало-Кударын аймагай «II …», Хоринин аймагай Үдын …едэй Кировэй, Сталинай нэ… колхозууд хоёрдохи шан…эжэ, «ГАЗ—51» гэжэ ашаа…омашинануудаар шагнагдаа. …нскын аймагай Кировэй, 17 …дын нэрэмжэтэ, «Красно…, Иволгын аймагай Буден…эрэмжэтэ колхозууд гурбада… хүртэжэ, мотоциклнуу… шагнагдаа.

…-эй худөө ажахын Министр Бенедиктов автомашинануудай мотоциклнуудые шагнагдаһан …удтань 1951 оной дүрбэдэхи … соо эльгээхэ ябадал ханга… материально-техническэ хан… Главна Управлениин на… нүхэр Васиниие уялгаба. АССР-эй худөө ажахын Ми…тво болбол 1951 ондо нии… шэмэтэ малажал хүгжөө…өө үлүүлэн дүүргэһэн, мал… ба сахалан үбэлжэлгэ… республикын түрүү колхо… 1952 оной январьһаа СССР…инстрнүүдэй Соведэй тогтоо…р автомашинануудаар шаг… зүүршалха байна.

Желтый, БМАССР-эй худөө …жахын Министрын орлогшо.

Түрүү сельпо

…гын аймагай Саянтын сель…равлениин түрүүлэгшэ нүхэр …) эд бараанайнгаа эрье…лэй түсэбые болзорһоонь …аар урид 104 процент дүүр…

…сельпогой коллективэй гэ…д амжалтануудые нүүдэл …а үргэнөөр дэлгэрүүлһэнэй туйлаа. Малай үбэлжэлгэдэ …агшадые эдеэ хоолой зүйл…р ба промышленна эд бараа…үүрэн хангаха түсэб зохёог… бэелүүлэгдэжэ эхилээ.

С. Сагадаров.

Эрхим шофёрнууд

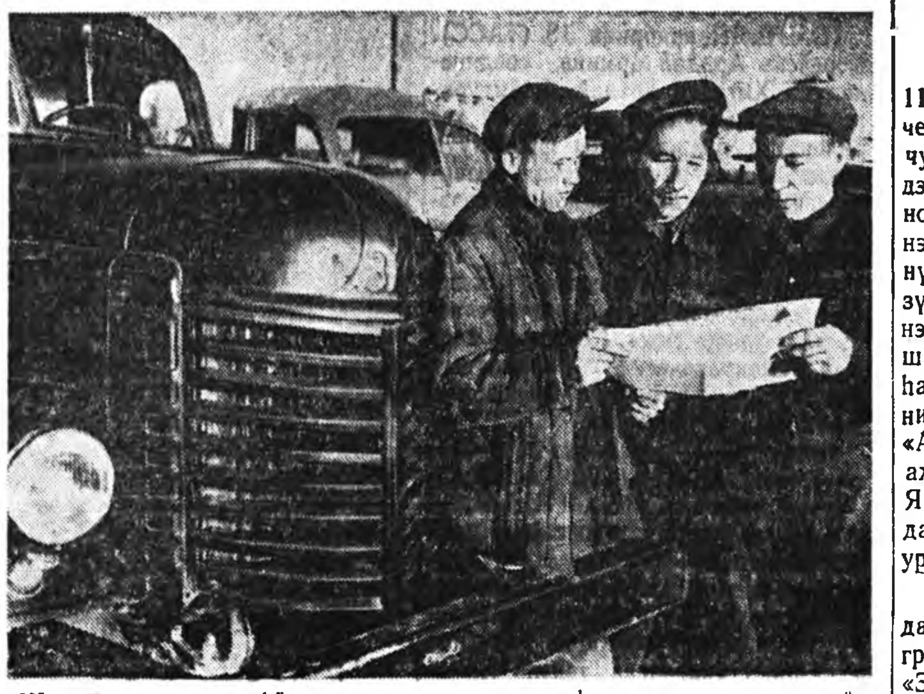

Шэлэй заводой шофёрнууд социалистическэ мүрысөө эршэдхэн, ажалдаа эрхим показательнуудые туйлана. «ЗИС—5» гэжэ маркын автомашина жолоодогшо нүхэр Михаил Гершевич хоёр-гурбан нормо дүүргэнэ.

Ашаа шэрэхэ жэлэйнгээ нормые нүхэр Гершевич болзорһоонь урид, бүри октябриин 1-дэ 25 процентээр үлүүлэн дүүргээ. Тиихэ зуураа, 49 мянга гаран түхэригэй алмалта хэһэн байна. Тэрэ хадаа автомашинын орёо техникые һайнаар шудалжа, тэрэнэй хойноһоо һайн харууһалга хангахаһаа гадна, хүдэлмэриингөө сагые нигтаруулһанайнгаа ашаар, эдэ амжалтануудые туйлажа шэдаа.

Аяар 20 жэл соо шофёроор хүдэлмэрилжэ, ехэхэн дүй дүршэлтэй болоһон нүхэр В. П. Бендриченко өөрынгөө автомашиные 40 мянган километртэ нэгэшье заһабаригүйгөөр ябуулаа. Зэдын аймагай колхозуудта ошожо, 8000 тонно-километртэ ашаа шэрэхэ байһан аад, 19 мянган тонно-километртэ шэрээ. Мүн ехэхэн хэмжээнэй үнэтэ горючи арбилһан байна. Өөртөө даалгагдажа үгтэһэн автомашинын гүйлгые капитальна заһабаригүйгөөр 100 мянган километр хүргэхэ уялга абаад, мүнөө эршэтэйгээр хүдэлмэрилжэ байна.

Тус гаражын слесарь нүхэр Александр Михайлович Шипицын автомашинануудай заһабариие эрхим шанартайгаар хэнэ, автомашина заһабарилха жэлэйнгээ даалгабариие 50 процентээр үлүүлэн дүүргээд, мүнөө ерэхэ жэлэйнгээ даалгабари дүүргэжэ эхилээ.

Коллективэй гэшүүдэй дунда дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр хабаададаг шофёрнууд нүхэд Андрей Павлович Эпов, Владимир Иннокентьевич Мясников болон бусад мүн лэ үндэр бүтээсэтэйгээр хүдэлмэрилнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: тус заводой эрхим стахановец-шофёр (зүүн гарһаа) нүхэр В. Мясников, слесарьнүүдэй бригадир А. Шипицын ба шофёр-стахановец В. Бендриченко гэгшэд хэһэн хүдэлмэриингөө дүнгүүдые гаргажа байна.

Л. Васильевай текст.
М. Минеевэй фото.

Түрүү зэргэдэ гараба

Курумканай аймагай Мургунска сельпо бүри 1949 онһоо эхилжэ финансово-ажахын талаар гүнзэгы таһалдалда ороһон юм. Гансахан 1949 ондо 82 мянган түхэригэй гарзада ороһон байгаа.

Энэ оной мартда болоһон тоосоото-һунгуулиин суглаан дээрэ тус сельпогой пайщигууд энэ ушарые хараадаа абажа, сельпогойнгоо правлениин составта нүхэр Масовер түрүүтэй эрхим һайн, шударгы эдэбхитэдые һунгаһан юм. Правлениин составта һунгагдаһан эдэ хүнүүд советскэ культурна худалдаа наймаа эрхилхын түлөө пайщигуудайнгаа дунда эмхидхэлэй нилээд ехэ хүдэлмэри ябуулаа.

Тэрээнэй ашаар, тус сельпо түрүү зэргэдэ гараа. Эд бараанай эрьесын энэ оной гурбадахи кварталай түсэбые 9,8 процентээр үлүүлхэһээ гадна, 58100 түхэригэй сэбэр олзо гүрэнэй бюджедтэ оруулһан байна. Квартал ба һарынгаа түсэбүүдые тус сельпогой бүхы магазинууд дүүргэдэг болоо.

Социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлэн, пайщигуудтаяа нигта холбоотойгоор хүдэлмэрилһэнэй ашаар эдэ амжалтанууд туйлагдаа.

Д. Данилов.

Багшанарай кустовой суглаанууд

Бичурын аймагай һургуулинуудай 11 куствуудта багшанарай методическа суглаанууд үнгэргэгдэбэ. Бичурын методическа кустовой нэгэдэлэй багшанар «Ушар мэдэхэ ёһоной жаяг заршамые һурагшадта нэбтэрүүлэн хүмүүжүүлхэ тухай» нүхэр А. Ф. Ефремовагай элидхэл зүбшэн хэлсээ, мүн 1-дэхи класста нэмэл урок үнгэргэгдөө. Залуу багшанар удаавай хүдэлмэрилжэ байһан багшанарай дүй дүршэлтэй танилсаһан байна. Хаянска кустынхид «А. С. Макаренкын педагогическа ажал-ябуулга тухай» нүхэр У. Б. Янгутовагай элидхэл дуулаад, 6-дахи класста ород хэлээр нэмэл урогто байлсаа.

Петропавловска багшанарай кустда «Мүнөөнэй ород хэлэнэй орфографиин шухала асуудалнууд», «Элдэб янзын диктантнууд» тухай элидхэлнүүд хэгдээ. Мүн Шэбэртын кустовой методическа нэгэдэлэй багшанар «Языкознани тушаа нүхэр Сталинай заабариие бэелүүлэн, һургуулинуудта ород хэлэ заалга тухай», «Тайлбарилан уншалгын методико тухай» элидхэлнүүдые шагнаба. Тэндэ Гутайн, Амгалантын, Шанагын, Хонхолын ба Шэбэртын һургуулинуудай багшанар хабаадалсаа. Мүн Буйска кустда суглаан болоо.

Багшанарай кустовой методическа нэгэдэлнүүд үнгэрэгшэ жэлэйхидэ орходоо энэ жэлдэ өөһэдынгөө хүдэлмэриие нилээд һайжаруулаа. Һургуули бүхэнэй онсо илгаанууд болон эрилтэнүүд хараада абтадаг болоо.

Ф. Степанов.

Түсэбөө үлүүлэн дүүргэбэ

Кабанскиин аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз загаһа бариха жэлэйнгээ түсэб дүүргэжэ, Агуу ехэ Октябриин 34 жэлэй ойе угтаба. Тус колхозой загаһашад Октябриин урда тээхи социалистическэ мүрысөөндэ ороходоо абаһан уялгануудаа саг соонь дүүргэхын түлөө эршэмтэйгээр тэмсэн, эдэ амжалтануудые туйлаба.

Өөһэд хоорондоо социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлһэн нүхэд Степан Матвеевич Жигульский, залуу бригадир, комсомолец нүхэр Александр Адунович Романов гэгшэдэй хүтэлбэриллэг бригаданууд загаһа бариха жэлэйнгээ түсэбые 130 гаран процент дүүргээ. Бригадирнууд нүхэд И. Моссоров, П. Будаев, Б. Паткин, С. Баннов гэгшэдэй бригаданууд загаһа бариха жэлэйнгээ түсэб мүн лэ үлүүлэн дүүргээ.

Намарай үедэ загаһа бариха түсэбөө тус колхоз 145,7 процент дүүргээ. Мүнөө мүльһэн дороһоо загаһа барилгада бэлэдхэл хэжэ байна.

А. Бусурманов.

Агуу ехэ россиянин

М. В. Ломоносовой түрэһөөр 240 жэлэй ойдо

Михаил Васильевич Ломоносов 240 жэлэй саада тээ, 1711 ондо, Сагаан далайн эрье шадар, эгээлэй таряашанай бүлэдэ түрэһэн юм. Тэрэ хадаа һургуулида һурахаяа дурлажа, Москва ерээ һэн. Тиин эрдэмтэ замаа Смотрицкын грамматика, Магницкиин арифметикэ үзэлгөөр эхилээ, Ломоносов ородой эрдэмэй һуури табигшань болоо, наукын бүхы һалбаринуудые гайхамшагтайгаар шудалаа. М. В. Ломоносов байгаалиие шэнжэлэгшэ, философ, физик, инженер, поэт, уран

зураашa байжа, ород арадай шанар шэнжые — һэргэлэн хурса ухаан бодолые, хүсэн түгэлдэр бэлигые, зорилгоёо туйлан амжадаг шадабариие бэедээ шэнгээһэн хүн байгаа. «Ломоносов хадаа ородой бүхы олон янзын культурые бэедээ нэбтэрүүлһэн байгаа», — гэжэ академик С. И. Вавилов бэшээ һэн.

М. В. Ломоносов хадаа арад зоной гэгээрэлэй түлөө, ородой национальна наука байгуулхын ба дэлгэрүүлхын түлөө зоригтойгоор ажалладаг һэн. Тэрэ болбол физическэ химиин һуури табяа. Мүн эрдэмтэ-материалист байһан тула арад зониие мунхаруулагшадые хайра гамгүйгөөр элишэлдэг һэн. Бодос ба бодосой байгуулга тухай тэрэ сагта дэлгэрһэн идеалистическэ үзэл бодол Ломоносовто харша байгаа. Тэрэ хадаа бодос гээшэ молекулнүүдһээ (корпускулнуудһаа), молекулнүүдынь атомууд гэжэ айхабтар жэжэ хубинуудһаа бүридэнхэй юм гэжэ тодорхойлоо. Ломоносовой атомистическэ үзэлынь байгаалиин материальна байдалые баримталһан идеягээр нэбтэрэнхэй юм. Мүн энээнэй үндэһөөр, теплотагай бии бололгые молекулнүүдэй хүдэлөөн гээшэ гэжэ элирхэйлээ.

Ломоносов болбол хилын саада тээхи эрдэмтэд Лавуазье, Майер гэгшэдһээ урид, матери ба энергиин хододоо байдаг тухай онсо хуули байгуулаа. Гадна, электричествээр, илангаяа атмосферна электричествээр, элитэ тайлбаринуудые үгэһэн юм. Хойто зүгэй туяа, сахилгаан ба аянгын абяан ямар шалтагаан дээрэһээ болоноб гэжэ анха түрүүн тодорхойлоо. Сахилгаан ба эрьелдэдэг шэл бүмбэгэтэй машинын туһаламжаар абтадаг электрическэ ошон хоёрой бии болодог шалтагааниинь тон адли юм гэжэ зүбөөр тайлбарилан, сахилгаанай аюул зайсуулха зэмсэг (громоотвод) бүтээгээ.

Гадна, М. В. Ломоносов болбол ород хэлэнэй ба уранзохёолой хүгжэлтэдэ нилээд ехээр нүлөөлһэн байха юм. Тэрэ хадаа уранһайханай ба научна уранзохёолые арадай хэлэдэг хэлэндэ дүтэ болгоо, ород литературна хэлые баяжуулаа. Харин гүрэнүүдэй хархис этэгээдүүдэй урда һаймһаран ород хэлые доройтуулхые, ород арадай түүхые хазагайруулхые һэдэдэг хаанта Росин хуули баригшадтай М. В. Ломоносов эрид шууд тэмсэдэг һэн.

Ломоносов өөрынгөө олон янзын ажал-ябуулгада теори ба практикые таһалашагүйгөөр холбон хэрэглэдэг байгаа. Тэрэ хадаа Эсэгэ оронойнгоо гайхамшагта патриот байһан тула практическа шухала асуудалнуудые шиидхэлгэдэ, мүн Росиин үйлэдбэрилгын хүсэнүүдые хүгжөөлгэдэ наукын шиидхэхы үүргэтэй байһаниие тусхай сэгнэдэг һэн. Тэрээнэй зохёолнууд соо уула хадые шэнжэлэлгээр, географическа картануудые һайжаруулгаар практическа заабаринууд, шэлэй завод барилгатай ба мозаика байгуулгатай холбоотой шухала заабаринууд олон. Ломоносов хойто далайн замай проект зохёолгоор нилээд ажал хээ мүн оптическа зэмсэгүүдые байгуулаа, промышленность хүгжөөлгөөр экономическа хэмжээ-ябуулгануудые хараалаа, олон янзын сагаан дабһануудые шэнжэлээ. Ородой академидэ шурган ороһон, харин гүрэнүүдэй хархис зольбонуудтай ба ородой наукын туйлалтануудые үбэршэлхэ гэһэн һэдэлгэнүүдтэйнь Ломоносов эсэшэ сусашагүйгөөр тэмсэжэ, научна ба шэнжэлхы ажал-ябуулгана нэрэтэй түрэтэйгөөр үргэлжэлүүлдэг һэн, мүн Эсэгэ орондоо научна кадрнуудые бии болгохын тула оролдодог һэн.

Эхэ оронсй дүлэтэ патриот М. В. Ломоносов болбол наукые арад зоной аша туһада зорюулхын тула саг үргэлжэ оролдодог байгаа. Тэрээнэй хүсэл бодолынь имагтал сталинска эпохын үедэ бүримүһэн бэелүүлэглээ. Өөрынгөө Эсэгэ ороной наукые олон зуун жэлнүүдтэ суурхуулһан ородой гениальна эрдэмтэ, поэт ба гэгээрүүлэгшэ Михаил Васильевич Ломоносовой дурасхаалые советскэ хүнүүд хүндэлэн ёһолно.

В. Николаев.

…рофорганизацинуудай тоосоото-һунгуулиин суглаануудые эмхитэйгээр үнгэргэе

М. МОГНОНОВ,
Профсоюзуудай Бурят-Монголой областной Соведэй түрүүлэгшэ

…СПС-эй шиидхэбэриин ёһоор, …жэлэй ноябрь-декабрь соо …юзуудай фабрична, заводс…ютагай, цехын комитедүүдэй, …орогой ба профгруппоргнуу…сооое шагнаха ба эдэниие …а суглаанууд болохо байна. …астной партиин организа…хүтэлбэрээр, манай Бурят…лой профсоюзна организаци… профсоюзуудай X съездын …эбэриие бэелүүлхэ талаар …тэды амжалтануудые туйлаа. … хадаа предприятинуудай, …ургаануудай урда табигдаһан …н-политическэ зорилгонуудые …эхэ хэрэгтэ өөһэдынгөө үүр…илээд дээшэлүүлһэн, ажал… холбоо барисаагаа улам бэ…лһэн байна. Тоосоото үе соо …юзна организацинууд эмхид… талаар нилээд бэхижээ.

…СПС-эй VI пленумэй шиидхэ… бэелүүлэн, республикын …юзна организацинууд социа…ческэ мүрысөө хүтэлбэрилхэ …е һайжаруулхын тулада хэдэ … хэмжээнүүдые абаа. Үйлэд…гөө түсэбые дүүргэхын, про…н шанарые һайжаруулхын ба …ь улам химдаруулхын түлөө …листическэ мүрысөөн хүдэлмэ…эй, албахаагшадай дунда …үргэнөөр дэлгэрнэ. Республи…предприятинуудай дунда дэл… социалистическэ мүрысөөнэй …лэй III кварталай дүнгүүдэй …Черемуховска леспромхоз, ту… промышленностиин Управле…йкало-Кударын аймагай Ду…кэ загаһанай завод, Улан…родой Железнодорожно райо…ромкомбинат, хэлхээ холбоо…рибайкальска аймагай конторо, Улан-Удын механизированнэ шэлэй заводой хүдэлмэришэдые хангалгын таһаг БМАССР-эй Министрнүүдэй Соведэй ба профсоюзуудай областной Соведэй дамжуулгын Улаан тугуудые абаһан байна. Тус предприятинуудай коллективүүд үйлэдбэриин түсэбүүдые үлүүлэн дүүргэхэһээ гадна, продукциин шанарые нилээд һайжаруулаа.

Ажалай түрүү дүй дүршэл хэрэглэн, амжалта туйладаг стахановецууд болон ударнигуудай тоо үдэрһөө үдэртэ олошорно.

Республикын профсоюзна организацинууд болбол ажалшадай материальна тэниглэн байдалые һайжаруулхын түлөө, тэдэнэй культурна эрилтэнүүдые гүйсэд хангахын түлөө анхарал оролдолгоёо урданайхиһаа ехээр гаргадаг болоо. Республикын 4380 хүдэлмэришэд ба албахаагшад профсоюзна организацинуудай путевконуудаар санаторинуудта, амаралтын гэрнүүдтэ энэ жэлдэ амарһан байна. Мүн зунай үедэ 8 мянга гаран үхибүүд профсоюзуудай пионерскэ лагерьнуудта амараа. Профсоюзуудай культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудай хүдэлмэри мүн лэ зарим тэды һайжараа.

Гэбэшье, профсоюзна организацинуудай хүдэлмэридэ горьтойхон дутагдалнууд үшөөл бии байна. Ой модоной ба модо урадхуулгын хүдэлмэришэдэй, Зүүн Сибириин түмэрзамай 4-дэхи отделениин, МТС-үүдэй ба газартаряалангай органуудай хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзуудай олонхи комитедүүд социалистическэ мүрысөөе хангалтагүйгөөр хүтэлбэрилнэ. Зарим предприятинууд продукци бүтээн гаргаха талаар правительствын даалгабаринуудые дүүргэнэгүй. Мяха-консервын комбинадай, Тимлюйскэ цементнэ заводой, нютагай промышленностиин предприятинуудай профсоюзна комитедүүд ажалай түрүү дүй дүршэлдэ үргэн олон хүдэлмэришэдые һургаха хэрэг һулаар хүтэлбэрилнэ.

Механизированнэ шэлэй заводой, «Механлит» заводой профсоюзна комитедүүд ажалшадай гэр байра бариха ба заһабарилха хэрэгые хинан шалганагүй. Паровозо-вагонно завод, «Бурмонголлес» трестын предприятинууд, Галуута-Нуурай рудоуправлени ажалай услови һайжаруулха ба аюулгүйн техникые сахиха хэрэг һулаар эрхилнэ. Загаһанай, ой модоной промышленностиин зарим предприятинуудта коллективнэ договорнууд һулаар дүүргэгдэнэ.

Ажалшадай дунда ябуулагдадаг культурно-ниитын хүдэлмэридэ ехэхэн дутагдалнууд бии байна. Улан-Удэ станциин түмэр замай узелай, Тимлюйскэ цементнэ заводой, уһан замшадай, зарим леспромхозуудай профсоюзна клубуудай хүдэлмэри хангалтагүйгөөр табигданхай. Профсоюзна организацинууд хадаа эдэ ба бусад дутагдалнуудые тоосоото-һунгуулиин суглаанууд дээрэ бултыень элирүүлжэ, тэдэниие усадхаха хэмжээ-ябуулгануудые хараалха зэргэтэй.

Профсоюзна организацинуудта тоосоото-һунгуулиин суглаануудай болохо үедэ 1951 оной үйлэдбэриин түсэбые предприяти бүхэнэй болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө, ажалай бүтээсые дээшэлүүлхын түлөө, продукциин шанарые һайжаруулхын ба өөрынь үные химдаруулхын түлөө, түүхэй эд ба материалнуудые арбилхын түлөө социалистическэ мүрысөөн улам үргэнөөр дэлгэрүүлэгдэхэ зэргэтэй.

Тоосоон ба һунгалта хадаа профсоюзна организацинуудай ажабайдалда ехэ событи болоно Профсоюзуудай областной, районно, фабрично-заводской комитедүүд тоосоото-һунгуулиин суглаануудта бэлэдхэхэ ба тэдэниие үнгэргэхэ хэрэгтэнь эхин, цеховой профорганизацинуудта, профгруппануудта али болохоор туһалха, профсоюзна демократи наринаар сахиха ябадал хангаха уялгатай.

Гэхэ зуура, зарим профсоюзна комитедүүд энэ шухала кампани үнгэргэлгые ёһо тэдыгээр хүтэлбэрилнэ. Тоосооной ба һунгалтын болножо эхилһэн түрүүшын үдэрнүүдтэ тоосоото-һунгуулиин суглаа үнгэргэхэ график эбдэһэн баримтанууд олон үзэгдэнэ. Зүүн-Сибириин түмэр замай 4-дэхи отделениин профсоюзна организацинуудта суглаанда муугаар бэлэдхэһэнэй шалтагаанаар ноябриин 15-най байдалаар тоосоо ба һунгалта үнгэргэхэ график 84 профгруппануудта эбдэгдэһэн байна.

Тоосоото-һунгуулиин суглаануудта яаралтайгаар бэлэдхэл хэдэг, тэрээн дээрэ профсоюзна организациин хүдэлмэриин дутуунуудые һулаар шүүмжэлдэг ба өөрыгөө шүүмжэлгэ хэдэггүй байһан баримтанууд олон.

Профсоюзна зарим организацинуудай хүтэлбэрилэгшэд тоосоото-һунгуулиин суглаанууд дээрэ элидхэлээ тон халирхайгаар хэнэ. Профсоюзна организациин хүдэлмэриие али бүхы талаһаань шэнжэлнэгүй.

«Предприятинуудай ба эмхи зургаануудай профсоюзна органуудай тоосон ба һунгалта тухай» тогтоол соогоо ВЦСПС-эй секретариат болбол профсоюзна демократиие наринаар сахиха гэжэ профсоюзна хүтэлбэрилхы органуудые уялгалһан байна. Гэбэшье, тоосоото-һунгуулиин түрүүшын суглаануудые үнгэргэхэдөө профсоюзай зарим комитедүүд профсоюзна демократиие эбдэһэн байна. Жэшээлхэдэ, Зүүн-Сибириин түмэрзамай 4-дэхи отделениин барилгын участогай профгруппын тоосоото-һунгуулиин суглаанда профсоюзайнь 28 гэшүүдэй оройдоо 16-нь суглараа. Тоосоото-һунгуулиин суглаанууд дээрэ профсоюзай устав эбдэһэн баримтанууд № 12 һургуулиин, Кижа станциин, Улан-Удэ станциин вагонно депогой профсоюзна организацинуудта мүн лэ үзэгдэһэн байха юм.

Эдэ бүхы дутуунууд юундэ гарааб гэхэдэ, профсоюзуудай обкомууд, райкомууд, фабзавкомууд профсоюзна организацинуудта тоосоо ба һунгалта үнгэргэхэ ябадалые хангалтагүйгөөр хүтэлбэрилөө. Зарим профсоюзна хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэд тоосоото-һунгуулиин суглаануудта үсөө ябадаг, тоосооной ба һунгалтын ябасые шэнжэлдэггүй, суглаануудай ябажа байха үедэ дутуунуудыень усадхаха хэмжээнүүдые абдаггүй байна.

Профсоюзуудай обкомууд, райкомууд, фабзавкомууд хадаа профсоюзна органуудай тоосоо ба һунгалта үнгэргэлгые хүтэлбэрилгэ һайжаруулха уялгатай. Областной, фабрично-заводской нютагай комитет бүхэн тоосоонууд ба һунгалтануудые үнгэргэхэ тодорхой түсэбтэй байха ба тэрэнээ наринаар дүүргэхэ ёһотой. Профсоюзуудай комитедүүд болбол профсоюзна органуудай тоосоонууд ба һунгалтануудые үнгэргэхэ инструкцитай профсоюзна эдэбхитэдые, профсоюзай бүхы гэшүүдые һайнаар танилсуулха уялгатай. Тоосоото-һунгуулиин суглаануудта наринаар бэлэдхэхэ хэрэгтэ онсо анхарал хандуулха шухала. Профсоюзай гэшүүдтэ суглаанай болохо газар ба сагые, хэлсэхэ зүйлые эртээнһээ мэдээсэхэ хэрэгтэй.

Профсоюзай комитедүүдэй тоосоото элидхэлнүүд эртээнһээ бэлэдхэгдэжэ, комитедэй заседани дээрэ баталагдаһан байха ушаргай. Демократиие эбдэлгэтэйгээр үнгэргэгдэһэн суглаанууд хойшолуулагдажа, дахин зарлагдаха ушартай.

Тоосоон ба һунгалта хадаа профсоюзна организаци бүхэнэй, профсоюзна комитет бүхэнэй хүдэлмэриие гүнзэгыгөөр ба али бүхы талаһаань шалгаха шалгалта болохо зэргэтэй.

Һүүлэй жэлнүүдтэ профорганизацинуудта профсоюзна эдэбхитэд олоор урган гараа. Тиимэһээ профсоюзна хүтэлбэрилхы хүдэлмэридэ түрүү хүнүүдэй дэбжүүлэгдэхэ байһаниинь лабтай. Хүтэлбэрилхы хүдэлмэридэ һунгагдаһан шэнэ хүдэлмэрилэгшэдэй ба бүхы эдэбхитэдэй һуралсал эмхидхэжэ, тэдэнтэй семинарнууд ба зүблөөнүүдые үнгэргэхэ, лекци, элидхэл ба консультаци хэхэ, хүдэлмэриин дүй дүршэлые халан абалсалга эмхидхэхэ шухала.

Профсоюзна организацинуудай тоосоонууд ба һунгалтанууд арадай сүүдүүдтэ һунгаха һунгуулиин кампанитай тудалдаба. Профсоюзна организацинууд хадаа һунгуулиин кампанида эдэбхитэйгээр хабаададажа, ажалшадай дунда агитационно хүдэлмэри үргэнөөр ябуулха зэргэтэй.

Профсоюзна организацинуудай тоосоонууд ба һунгалтануудые амжалтатайгаар үнгэргэжэ, эмхидхэлэй талаар бүри бэхижэхэ, шэнэ хүсэ орожо, урдаа табигдаад байһан зорилгонуудые һайнаар шиидхэхэ байһаниинь лабтай.

Эб найрамдалай Уласхоорондын шан Назым Хикмедтэ барюулагдаба

ПРАГА, ноябриин 17. (ТАСС). Эб найрамдалай Уласхоорондын шангые турецкэ элитэ ехэ поэт Назым Хикмедтэ энэ үдэр Прагада барюулаа Политическэ ба олониитын организацинуудай олон тоото түлөөлэгшэд уранзохёолшод, уранзураашад, артистнууд, композиторнууд, үйлэдбэриин түрүүшүүл Каролинум гэжэ ехэ зал (Карлова университедэй байшангуудай нэгэн) соо суглараа. Президиумэй столдо—эб найрамдалай тала баригшадай уласхоорондын хүдэлөөнэй элитэ ехэ ажал-ябуулагшад һууба.

Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй генеральна секретарь Жан Лаффит амаршалгын үгэ хэлээ. Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй секретарь, Хитадай поэт Эми Сяо Назым Хикмедэй ажабайдал ба творчество тухай хэлэжэ үгөө. Һүүлээрнь, Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй бюрогой гэшүүн, Карлова университедэй ректор Ян Мукаржовский тэндэ хэбаадагшадай альгаташалгаар угтагдан, Назым Хикмедтэ эб найрамдалай Уласхоорондын шангай лауреадай диплом барюулаа.

Чехословакиин пионернүүд, залуушуулай союзай гэшүүд, пражска предприятинуудай хүдэлмэришэдэй ба албахаагшадай түлөөлэгшэд хадаа шэнэ дай үүдхэгшэдтэ эсэргүү, эб найрамдалай түлөө тэмсэлшэ-поэдые чехословацка арадай гүн ехээр хүндэлдэг байһанай тэмдэг болгон, Назым Хикмедтэ баглаа сэсэгүүдые барюулба.

Суглааргшадта хандан, Назым Хикмет иигэжэ хэлээ:

Эб найрамдалай Уласхоорондын шангай лауреадай дипломые эб найрамдалай ба эрхэ сүлөөгэй түлөө тэмсэлшэдэй — эб найрамдалай тала баригшад бүгэдын нэрэһээ, минии эхэ ороной ажалша арад бүгэдын нэрэһээ абанаб. Видэнэр, эб найрамдал ба ажабайдал хамгаалагшад илахабди. Ушар юуб гэбэл, Советскэ Союз ба арадай демократиин оронууд, тэрэшэлэн бүхы ажалшад, дэлхэйн бүмбэрсэгэй бүхы үнэн сэхэ хүнүүд бидэнтэй хамта байна.

Советскэ арадтай хани барисаагаа бэхижүүлхын түлөө

Советскэ Союз тухай үнэн ушар дэлгэрүүлхэ кампани Франци дотор амжалтатайгаар ябуулагдана, тэрэниие «Франци--СССР» ассоциаци эмхидхэбэ.

СССР тухай үнэн ушар дэлгэрүүлхэ талаар сентябриин 15-да эмхидхэгдэһэн кампани Франциин ажалша хүн зоной бүхы хубинуудта хамаадана.

Кампаниин эхилһэнһээ хойшо, Изер департаментда «Франци-СССР» ассоциациин таһаг олониитын 16 киносеанс эмхидхэбэ, тэрээн дээрэ советскэ фильмнүүд харуулагдаһан ба ассоциациин гэшүүд үгэ хэлэһэн байна. Энэ департаментын деревнинүүдтэ 34 суглаан болоо, тэдэнь советскэ арадай амгалан ажабайдал ба ажал тухай, эб найрамдал болон уласхоорондын аюулгүй байдал бэхижүүлхын түлөө тэмсэлдэ Советскэ Союзай элитэ ехэ үүргэ тухай хэлэһэн байна. Гренобльдо болоһон суглаан дээрэ 700 хүн суглараа. «Франци—СССР» ассоциациин национальна комитедэй гэшүүн генерал Тюбер Лиондо (Рона департамент) 9 мянган хүнэй үмэнэ үгэ хэлэбэ.

Советскэ Союз тухай үнэн ушар дэлгэрүүлгэдэ зорюулагдаһан 57 суглаанууд Нор департаментда үнгэргэгдөө. Һүүлэй һара хахад соо «Франци-СССР» ассоциацида 410 хүн ороһон байна.

Франциин эгээлэй хүнүүд амгалан байгуулалгын талаар советскэ хүнүүдэй туйлалтануудтай өөһэдынгөө граждановудые танилсуулхын тулада нилээд ехэ үүсхэл, оролдолго гаргана Жэшээлхэдэ, Вольтер улицадахи (Парижын 11-дэхи округ) фотоательеын эзэн хадаа «Московско метрополитен» гэжэ фотовыставкэ эмхидхэһэн байна. Округой хүн зон тус выставкые тон һонирхолтойгоор хараба.

Каркассонн городтохи (Од департамент) Советскэ Союзай хани нүхэдэй хүсөөр, «СССР-тэхи коммунизмын агууехэ барилганууд» гэһэн фотовыставкэ эмхидхэгдэбэ.

Советскэ Союз тухай элидхэлнүүдые, хөөрэлдөөнүүдые хэхэ, мүн кинофильмнүүдые харуулхаһаа гадна, советскэ литературада ба искусстводо зорюулагдаһан выставкэнүүд бэлэдхэгдэжэ байна. Советскэ Союзай нүхэд хадаа Франциин ба СССР-эй арадуудай хоорондохи хани барисаае саашадань бэхижүүлхэ, советскэ хүнүүдэй агууехэ туйлалтануудые муушалхын тулада дайсадай үргэнөөр хэжэ байгаа худал муухай хардалгые элирүүлхэ гээшэ манай түрүүшын уялга гэжэ тоолоно.

Словакидахи социализмын байгуулалта

Буржуазна Чехословакида Словаки хадаа аграрна гээгдэнги провинци байһан юм. Арадай демократическа байгуулалтын жэлнүүдтэ словацка ажалшад промышленность болон культурые хүгжөөхэ хэрэгтэ ехэ амжалтануудые туйлаа. Словаки индустриальна хизаар боложо байна. Промышленна продукциин хэмжээнь 1937 онойхитой сасуулхада 3 5 дахинһаа үлүүгээр ургаба. Хүндэ промышленностиин продукци 4,5 дахин ехэ болоо.

Словаки хадаа барилгын модотой орон юм. Зүүн Словакиин промышленна ба культурна ехэ центр болоһон Кожице городой дэргэдэ, орон соохи эгээн томо Гуко (Гутпицкэ комбинат) гэжэ металлургическа комбинадай барилга эхилһэн байна. Чехословакиин ажалшад комбинадай барилгые социализмын барилга гэжэ нэрлээ.

Чехословацка залуушуулай союзай гэшүүд-барилгашад — һайндуратан республикын заха хизаар бүриһөө барилгада олоороо ерэнэ. Тэдэнэр эрхим шанартай продукциие болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлнэ.

Саазалагдахаар сүүдлэгдэһэн грөческэ 12 патриодуудай хандалга

АФИНЫ, ноябриин 16. (ТАСС). Афинын сэрэгэй онсо трибуналаар саазалагдаха гэжэ сүүдлэгдэһэн грөческэ 12 патриодууд ООН-дэ, Генеральна Ассамблейн түрүүлэгшэдэ ба министрнүүд Вышинский, Иден, Ачесон, Шуман гэгшэдтэ иимэ телеграмматайгаар хандаа гэбэл:

«Бидэнэр эб найрамдалай ба демократиин түлөө тэмсэһэн ушарһаа саазалагдаха гэжэ сэрэгэй онсо трибуналай шиидхэбэреэр мүнөөдэр сүүдлэгдэбэбди. Маниие абарахыетнай гуйнабди. Манай орондо шуһа адхаралга бэшэ, харин амгалан байдал хэрэгтэй».

Белочннис, Иоаниду, Граменос, Калофолиас, Георгиаду, Маниати, А. Канелопулос, Д. Канелопулос, Пананиколау, Дромазос, Пападопулу, Котту.

Италида үер боложо байна

РИМ, ноябриин 18. (ТАСС). По мүрэнэй үерлэлгэ урдынхи хэбээрээ үргэлжэлжэ байна. Һүүлэй мэдээсэлнүүдэй ёһоор, гансахан Ровиго райондо 80 мянган гектар газар уһанда абтаа. Олон зуугаад тосхонууд һууриһаан зайлуулагдаа. тэдэнэй олонхидынь эршон тойронтой холбоогүй болоо. Олон арбаад мянган хүн үхөө. Ровиго город өөрөө сэхэ аюул доро байна.

Парламентдахи зүүнэй партинуудай түлөөлэгшэд Хойто ба Урда Италида болоһон үерлэлгэдэ эсэргүү хамгаалалта хэхэ системые бэхижүүлхэ ба үргэдхэхэ талаар ниитын хүдэлмэринүүдые хэхыө ба хохидол үзэгшэдтэ туһалхын тулада гүрэнэй мүнгэ яаралтайгаар һомолхын түлөө тэмсэнэ.

Ажалай бүгэдэниитын итальянска конфедераци (ВИКТ) хадаа шэнгэхэ зюулһаа городууд болон нютагуудые хамгаалха ябадалда туһаламжа үзүүлхэдэнь ажалай палатануудта ба профсоюзуудта туһаламжа үзүүлхэ уряатайгаар Италиин бүхы ажалшадта хандаһан байна.

КОРЕЯДЭХИ СОБЫТИНУУД

АРАДАЙ АРМИИН ГЛАВНА КОМАНДОВАНИИН МЭДЭЭСЭЛНҮҮД

ПХЕНЬЯН ноябриин 17. (ТАСС). Корейскэ Арадай армиин соединенинүүд Хитадай арадай һайндуратанай частьнуудтай нигта хани харилсаатай ябажа, бүхы фронтнууд дээрэ американо-английска интервентнүүдтэ ба лисынмановска сэрэгүүдтэ эсэргүү хамгаалалтын шанга байлдаанүүдые хээд, тэдэнэй хүнүүдтэ ба техникэдэ ехэ гээлтэ хоролтонуудые ушаруулжа байна гэжэ Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын Арадай армиин Главна командованиин мүнөөдэр дамжуулһан мэдээсэл соо хэлэгдэнэ.

Зүүн фронт дээрэ дайсанай зарим частьнууд корабельна артиллереэр дэмжэгдэн, Арадай армиин хамгаалалтын лини сүмэлхые һэдэһэн байна Гэбэшье, Арадай армиин частьнуудай хүсэтэ эсэргүүсэлгэтэй дайралдаад, лайсан гуримгүйгөөр сухарья. Энэ байлдаанда Арадай армиин частьнууд дайсанай нэгэ батальониие бута сохибо Олон буу зэбсэгүүд ба һомо хэрэгсэлнүүд абтаа.

ПХЕНЬЯН, ноябриин 18. (ТАСС). Корейскэ Арадай армиин соединенинүүд Хитадай арадай һайндуратанай частьнуудтай нигта хани харилсаатай ябажа, бүхы фронтнууд дээрэ американо-английска интервентнүүдтэ ба лисынмановска сэрэгүүдтэ эсэргүү хамгаалалтын байлдаанууды хэжэ үргэлжэлөөд, тэдэнэй хүнүүдтэ ба техникэдэ ехэ гээлтэ хоролтонуудые ушаруулжа үргэлжэлһөөр гэжэ Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын Арадай армиин Главна командовани мүнөөдэр мэдээсэбэ.

Ноябриин 17-до, зүүн фронт дээрэ дайсанай частьнууд добтолгонуудые хоёр дахин хэһэн болобошье ехэ гээлтэ хоролтодо орожо, гэдэргээ намнагдаа.

Мүнөөдэр Арадай армиин зенитнэ частьнууд ба дайсанай самолёдуудые агнан буудагшад дайсанай 2 самолёт унагаагаа тэдэнь Нампхо, Хванчжу, Сукчхонь ба Аньбень районуудта амгалан хүн зониие зэрлиг муухайгаар бомбодожо ба пулемёдоор буудажа үргэлжэлһэн байгаа.

Корейдэ хорото зүйлнүүдые американска сэрэгүүдэй хэрэглэһэн тухай

ПЕКИН, ноябриин 17. (ТАСС). Синьхуа агентство корейскэ фронтһоо өөрынгөө корреспондентын мэдээсэл дамжуулба, тэрээн соонь иигэжэ хэлэгдэнэ:

Уласхоорондын эрхые зүришэжэ, американска булимтарагшад хорото газ оруулагдаһан снарядуудые корейскэ фронт дээрэ дахин хэрэглэбэ. Энэнь октябриин 15-да Кымхваһаа зүүн-хойгуур Санканрюн райондо американска сэрэгүүдэй добтолхо үедэ болоһон байна. Октябриин 15-най үдэрэй 3 часта американецууд корейскэ Арадай армиин ба Хитадай һайндуратанай позицинуудые буудаха үедөө, хорото газтай дүрбэн снаряд табиба. Октябриин 17-ой хахад үдэрһөө хойно, тэдэнэр хорото газ оруулагдаһан снарядые Арадай армиин позицинууд тээшэ дахин табиһан байна.

Эдэ снарядуудай тэһэрхэдэ һула абяан гараад, тэһэрхэ үедэнь сагаан утаан харагдаба. Энэ газаар хорлогдоһон хүнүүдэй нюдэд уһатаһан, температура дээшэлһэн, зүрхэнэй сохидол түргэдэһэн, амисхаалынь хаагдаһан, толгой үбдэһэн, бөөлжэжэ эхилһэн, ухаагаа гээхэ ябадал тохёолдоһон байна.

Ноябриин 4-нэй үдэрэй 4 часта Чхолвоньһоо хойгуур Бансутоной дэргэдэ дайсанай сэрэгүүд хорото газ оруулагдаһан олон снаряд табиба.

Урда Корея үхэлэй ба уйдхарай хизаар болгогдоо

ПХЕНЬЯН, ноябриин 17. (ТАСС). Кореяын центральна телеграфна агентство «Урда Корея — үхэлэй ба уйдхарай хизаар болоо» гэһэн статья тунхаглаа.

Американска солдадай ботинкаар дэбһэгдэн, лисынмановска полицейскэ шиидамаар ҥаншагдан, Урда Корея мүнөө үхэлэй ба уйдхарай хизаар болоод байна. Урда Кореядэ американска зонхилогшодой ба лисынмановска урбагшадай тараажа байгаа уршагта американска байдалай образ хадаа Кореяын урда нютагуудые үхэлэй ехэ лагерь болгоод, тэндэхи һууриин зониие үлэсхэлэнһөө, хүсөөр бололгоһоо ба хюдалгаһаа зобохо, үхэн бараагдаха ябадалда оруулаа.

Урда Кореяын тооһото харгынуудаар ба городуудай улицануудаар хүдэлмэригүй, гэр байрагүй 8 миллион үлүүтэй хүнүүд мүнөө хэсэжэ ябана. Тэдэндэ хэхэ хүдэлмэришье, орохо гэршье олдоногүй. Үнэ сэнгэй туйлай ехээр хүндэрһэнтэй дашарамдан, ажамидархын аргагүй болоо. Жэшээлхэдэ, үнгэрэгшэ жэлэй июнь соо Сеулда нэгэ хэмжүүр (7 килограмм) рис 15.000 вон, энэ жэлэй майн эсэс тээшэ 26.000 вон сэнтэй байһан аад, харин октябрь соо 54 мянган вондо хүрэһэн байха юм.

Эдеэ хоолой зүйлнүүдэй ба хубсаһа хунарай сэн үдэрһөө үдэртэ хүндэрнэ. Сеулда октябрь соо 600 грамм говядина 55.000 вон сэнтэй, костюм хахад миллион вон сэнтэй байгаа. Хүн зон үлэсэжэ үхэхэгүйн тула һүүлшынгээ юумэ худалдаха баатай болоно, теэд тэрэншье абарвагүй.

Городуудай улицануудта үлэсэжэ үхэгшэдэй хүүрнүүд үдэр бүри хэбтэдэг болонхой. Урда Кореяын ондоошье районуудта юумэнэй сэн тон хүндэ байна.

Урда Кореяын арад үлэсхэлэн байдалһаа шалтагаалан туйлай ехээр муудаа. Тэндэхи хүн зон ерэхэ үбэл тухайда ехэ һанаа зобонхойгоор бодожо байнад. Хубсаһа хунаршье, хүдэлмэришье байхагүй, ушарынь, олонхи предприятинууд хүдэлхөө болишонхой. Хойноһоо сухарихадаа американецуудай намнаһан хэдэн зуу мянган хүнүүд мүнөө урда зүгтэ орохо байрагүй ябанад — тулюур землянканууд соогуур гү, али дээрээ соломоор хушагдаһан нүхэнүүд соо байрална.

Үхэлэй лагерьнуудта байһан хүнүүд американецуудай ба лисынмановецуудай зүгһөө айхабтар шэрүүнээр дарлагдана. ООН-эй туг доро байгуулагдаһан, үхэлэй лагерьнуудта 5 миллион үлүүтэй хүн хүсөөр абаашагдажа хаагдаа. Байдалай түрибэлгүй мууһаа, медицинскэ ямаршье туһаламжын үзүүлэгдэдэггүйһөө ба хододоо үлэсхэлэн байдагһаа шалтагаалан, тэдэ лагерьнуудта үдэр бүри хэдэн мянган хүн үхэнэ. Лагерьнуудтань гэдэһэнэй халуун үбшэн, эшэргэнэ, язва, проказа гэхэ мэтын үбшэнүүд дэлгэрэнхэй. Тэндэ хаагдаһан хэдэн миллион хүн үхэхэ аюулда ороод байна. Лисынмановецууд медицинскэ ямаршье туһаламжа хүн зондо үзүүлнэгүй. Урда Кореядэхи Улаан хэрээһэнэй харьяата гадаадын госпитальнууд хүн зондо бэшэ, харин американска сэрэгэйхидтэ туһаламжа үзүүлнэ.

Урда Кореяе американецуудай дээрмэдэлгэнь түрибэлгүй ехэ хэмжээтэй болоо. Американецууд Урда Кореядэхи түүхэй эдүүдэй, үнгэтэ металлнуудай бүхы запасуудые зөөжэ абаашаа. Вольфрам, түмэрэй руда, молибден, никель, графит ба нүүрһэ малтан абалгые бүримүһэн хиналта доро абаа. Урда Кореяын таряашад үлэсэжэ байна. Олон тоото хүндэ хүшэр налогууд ба орооһо таряае лисынмановска чиновнигуудай буляан абадаг ябадал ямар юумэндэ хүргөөб гэбэл, тэндэхи таряашад газартаряалангаа хаяад, деревнинүүдһээ зугадана. Урда Кореяын хүдөө ажахы унан хосорхо замда ороо.

Эзэмдэгшэдтэ ба тэдэнэй дахуулнуудта хүн зоной зэбүүрхэхэ ябадал, нютагуудтахи партизанска хүдэлөөн улам ургана, городуудтань стачкын хүдэлөөн бүри үргэдэжэ байна. Урда Кореяын газарынь эзэмдэгшэдэй ба тэдэнэй лисынмановска дахуулнуудай хүл доро шатажа байна.

Боннско засагаархидай дура зоргоной ааша

БЕРЛИН, ноябриин 18. (ТАСС). ДПА агентствын дамжуулһанай ёһоор, боннско правительство хадаа Германиин коммунистическэ партиие антиконституционно организаци гэжэ соносхохо тухай дурадхалые баруун германска «конституционно сүүдтэ» ноябриин 16-да оруулһан байна.

СПОРТ

Эхэнэр шатаршадай республиканска III турнир.
ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Ц. Д. Дугаржапова БМАССР-эй чемпион Н. Батмацы... тай наадажа байна.
З. Веснинагай фо...

БМАССР-эй эхэнэр шатаршада... турнир

Н. Бадмацыренова—республикын чемпион

Һүүлшын 11,12 ба түгэсхэлэй 13-дахи турнууд арбадахи тур хүрэтэр эзэлһэн һууринуудта хубилалта оруулаагүй. Турнирта түрүүлжэ ябаһан Бадмацыренова Вшивковае, һулаар наадаһан Николаевае, Дугаржаповае илаа. Тиин Н. Бадмацыренова БМАССР-эй чемпионой нэрэзэргые дахин абаба.

Николаева болбол Цыдыпова, Цыбиктарова ба Лигус гэгшэдые шүүгээд, хоёрдохи һуурида гараба.

Республикын түрүү һуури эзэлхын түлөө эхэнэр шатаршадай гурбадахи турнир ехэ һониноор, шанга тэмсэлтэйгээр үнгэрөө. Залуу шатаршад шатарай искусство шудалха талаар нилээд ургалтатай байгаа. Николаева, Гармаева, Лигус ба Седуш гэгшэд хэдэн партинуудые һайнаар наадаһан байна. Ни... ва, Гармаева ба Ирдынеева ... тивна гурбадахи разрядай ... шанай нэрэзэргэ абаха нормо... гээ.

Долоон үдэр соо болоһон ... далгын һүүлээр Бадмацырено... һаа 12 очко абажа, 1-дэхи ... эзэлээ. Николаева — 11, Ирд... ва—10,5, Гармаева — 10, Ли... 9, Цыбиктарова — 7, Седуш ... дыпова — 6,5—6,5 Дугарж... Будэжапаева—6—6, Вшивко... 3,5, Абрамова — 2, Бондаре... 1 очко абаа.

Түрүүшын гурбан ... БМАССР-эй Министрнүүдэй ... дэй дэргэдэхи физкультура ба ... тын хэрэгые эрхилхэ комитед... мотанууд ба шангууд барюул... ба.

А. Игум...

Шатараар СССР-эй XIX түрүү һуури ... эзэлхын түлөө

Гурбан турай һүүлээр

Турнирай дүүрээгүй 6 парти Союзуудай Байшангай Октябрьска зал соо ноябриин 17-до наадагдаба. Терпугов Копылов гэгшэд наадангүйгөөр, тэнсэхые зүбшөөрөө. Смыслов Бондаревскитэй ба Котовтой тэнсэбэ.

Керес Аронинине шүүгээ, Копыловто шүүгдээ.

Ботвинник, Флор гэгшэд тэнсэбэ.

* * *

Шатараар СССР-эй түрүү һуури эзэлэлгын 4-дэхи тур ноябриин 18-да болобо. Түрүүшын ябалгаһаа эхилээд, бүхы досканууд дээрэ хурса ба шанга тэмсэл болоо. Геллер — Кересэй парти олон тоото харагшадай ехэ анхарал татаба. СССР-эй чемпион Керес наадалгын чигоринска системэ хэрэглэжэ, 32-дохи ябадалдаа илалта туйлаа.

Ботвинник, Липницкий ... парти хойшолуулагдаба. Ти... дэлхэйн чемпион һайн ... үлэбэ.

Котов Симагинтай наада... бүү шүүбэ. Партинь хойшол... даа.

Флор-Бронштейн гэгшэд ...

Авербах Смысловтой ... шүүгээ.

Шанга тэмсэл хэһэнэй ... Москвагай чемпион Петрося... даревскиһээ хүбүү шүүбэ, пар... шолуулагдаа.

Аронин-Терпугов гэгшэд ... Моисеев Новотельнов гэгшэ... гээ. Тайманов-Копылов ... парти хойшолуулагдажа, Тай... үлүү хүбүүтэй үлэбэ.

(ТАСС)

Баскетболистнарай мүрысөөн

ПВЗ-гэй культурын ордоной спортивна зал соо баскетболистнарай мүрысөөн болобо. Тэрээндэ городой 8 спортивна команда хабаадалсаһан байна. Түрүүшын группада «Искрагай», ПВЗ-гэй «Локомотивай», транспортын 1-дэхи «Локомотивай», эдиршүүлэй спортивна һургуулиин 3-дахи командануд, хоёрдохи группада ПВЗ-гэй 2-дохи «Локомотивай», «Спартагай», эдиршүүлэй спортивна һургуули... хи, «Искрагай» 2-дохи коман... уулзаа.

«Искрагай» 1-дэхи, эдирш... спортивна һургуулиин 3-дахи ... манданууд илажа, финалда ... ба. «Искрагай» 1-дэхи команд... уулзалгада илаһан байна. Фи... на уулзалгын һүүлээр, илагш... мандада физкультура ба спор... городской комитедэй шан ба ... танууд барюулагдаа.

И. Ярнек...

Хитадай худалдаа наймаанай делегаци Москва ерээ

Хитадай Арадай Республикын худалдаа наймаанай Министрын орлогшо е-н Шао Цянь-ли гэгшээр толгойлогдоһон Хитадай худалдаа-наймаанай делегаци 1952 ондо СССР-эй ба Хитадай Арадай Республикын хоорондо эд товарай эрьесэ тухай хэлсээнүүдые хэхын тулада Москва ерээ.

СССР-эй Гадаадын худалдаа наймаанай Министрын орлогшо И. А. Еремин, СССР-эй МВТ-гэй зүүн зүгэй Управлениин начальник М И. Сладковский, СССР-эй МИД-эй Дальневосточно 1-дэхи таһагые даагшын орлогшо И. Ф. Курдюков, СССР-эй МВТ-гэй зүүн зүгэй Управлениин Хитадай таһагай начальник Д. Я. Щербина, СССР-һээ Хитадай Арадай Республикада байгаа худалдаа наймаанай түлөөлэгшын орлогшо Е. Д. Денисенко ба СССР-эй МВТ-гэй протокольно таһагай начальник Г. И. Николаев, Москвадахи Хитадай посольствын гэшүүд онсо ба бүрин эрхэтэ посол г-н Чжан Вэнь-тянь гэгшээр толгойлогдон, тус делегациие угтаа.

Харюусалгата ре...
Б. А. ОЧИР...

Гүрэнэй дотоодын шүүбэ... 3 процентнэ облигаци... даар 1951 оной ноябриин 30-... үнгэргэгдэхэ 24-дэхи ти... жаар

50000 түхэриг
25000 түхэриг
10000 түхэриг
5000 түхэриг
1000 түхэриг
400 түхэриг

ШҮҮЖЭ БОЛОХО

Тус тираж Минск городто ... хо байна.

Энэ урьһаламжын облигаци... дые нөөсэлгын кассануудһаа ... гүйгөөр хуулаан абажа ба ху... дажа болохо байна.

Тиражай болохо хүрэтэр ... үдэр үлөө, облигацинуудые худ... абахаяа яаргты.

Гүрэнэй урьһаламжанууд СССР-... эй арадай ажахые саашадань ... жөөхэ ябадалда туһална.

АДРЕС РЕДАКЦИИ: г. Улан-Удэ. ул Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—23, заместителя редактора —7-85, отв. секретаря—3-23 Отделов: партийной жизни, культуры и быта— 4-52, сельскохозяйственной промышленности—6-84. мест информации и писем—6-84. Для междугородных переговоров 16.

Н—03728. Типография Управления полиграфической промышленности, издательств и книжной торговли при Совете Министров БМАССР. Тираж 10.000.